

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΑΡΤΗ, ΡΗΤΟΒΟΟΚ, ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ APP ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΔΟΤΣΙΚΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΕΤΡΑΚΗ
AM 20674137

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΜΑΝΟΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

FACULTY OF APPLIED ARTS AND CULTURE
DEPARTMENT OF GRAPHIC DESIGN AND VISUAL COMMUNICATION

BACHELOR THESIS
MAP, PHOTOBOOK, PROMOTIONAL MATERIAL AND APP DESIGN BASED ON THE VILLAGE "DOTSIKO"

DIMITRA DESPINA PETRAKI
Registration Number 20674137

SUPERVISING PROFESSOR
PRODROMOS MANOU

JUNE 2024

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή:

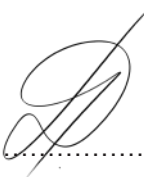
Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

ΟΝΟΜΑ/ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ / ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΜΑΝΟΥ	Ακαδημαϊκός Υπότροφος	
ΔΕΛΦΙΝΟ ΙΩΑΝΝΑ	Ακαδημαϊκή Υπότροφος	
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΜΑΝΩΛΑΚΗ	Λέκτορας Πανεπιστημίου	

Δήλωση συγγραφέα πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Πετράκη Δήμητρα Δέσποινα του Ευάγγελου, με αριθμό μητρώου 20674137 η οποία είναι φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι: «Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών, ή λέξεων, είτε ακριβώς, είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο, ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας, τόσο δικής μου όσο και του ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».-

Η Δηλούσα

.....

Ευχαριστίες

-Θα ήθελα να επισημάνω τις ευχαριστίες μου σε όλα τα άτομα που με βοήθησαν στην υλοποίηση της παρούσας Πτυχιακής μου εργασίας. Αρχικά, ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Μάνου Πρόδρομο, ο οποίος, με καθοδήγησε και βοήθησε καθ' όλη τη διάρκεια της πτυχιακής μου, λαμβάνοντας υπόψη την εικόνα του οράματός μου για την εργασία αυτή και δίνοντάς μου την ευκαιρία να πετύχω ένα άρτιο αποτέλεσμα μέσω καθοδήγησης αλλά και σχεδιαστικής ελευθερίας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, που μου στάθηκε συναισθηματικά όχι μόνο κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της Πτυχιακής, αλλά και σε αυτά τα τέσσερα χρόνια σπουδών από το 2020, τα οποία είχαν πρωτόγνωρες δυσκολίες για όλους. Η στήριξη και η ασφάλεια που μου παρέιχαν, με βοήθησαν να πετύχω τους στόχους μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα Πτυχιακή εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό χάρτη, συνοδευτικού photo book, app, προωθητικού υλικού για το **χωριό «Δοτσικό»** που βρίσκεται στο νομό Γρεβενών. Αρχικά, γίνεται μία ευρύτερη έρευνα που περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για το Δοτσικό μέσα από **βιώματα** αλλά και αξιόπιστες πηγές. Μέσα από την έρευνα αυτή, συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δεδομένα για τον τόπο, την ιστορία του αλλά και τη φύση που τον περιβάλλει. Η βαθιά κατανόηση του χωριού μας οδηγεί στο πρακτικό κομμάτι της εργασίας, το οποίο είναι σε πρώτο μέρος, η προσέγγιση και δημιουργία λογότυπου και συμβόλων τόσο των τοποθεσιών του χάρτη όσο και του photo book. Η δημιουργία της ταυτότητας και της αισθητικής είναι απαραίτητη έτσι ώστε να καταφέρει να «χτιστεί» εν συνεχεία το επόμενο μέρος. Έτσι, δημιουργείται λοιπόν, ο **χάρτης**, ο οποίος παρουσιάζει το χωριό από τα βόρεια προς τα νότια με τα σημεία του ορίζοντα να το υποδεικνύουν. Το κύριο μέρος του, είναι οι **9 τοποθεσίες**, όπου, όπως θα δούμε, επισημαίνονται με δικά τους λογότυπα και έχουν σχεδιαστεί προσεκτικά μέσω της θεωρητικής έρευνας. Οι τοποθεσίες αυτές είναι αριθμημένες και σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που βρίσκονται στην άκρη του χάρτη δημιουργούν μία ολοκληρωμένη εικόνα της **φύσης**, των **μνημείων** και των **κτισμάτων** του χωριού. Στο επόμενο μέρος, υλοποιείται το **photo book**, το οποίο λειτουργεί ως συμπληρωματικό βιβλίο του χάρτη. Οι 9 τοποθεσίες αναγράφονται σε αυτό, παραθέτοντας παραπάνω πληροφορίες αλλά και **φωτογραφικό υλικό** από την προσωπική μου συλλογή. Στη συνέχεια δημιουργείται **προωθητικό υλικό**, το οποίο βασίζεται στην αισθητική τόσο του χάρτη όσο και του photo book αλλά και μία online εφαρμογή-**app**, η οποία έχει φωτογραφικό υλικό από τις τοποθεσίες του χωριού αλλά και τον χάρτη σε ψηφιακή μορφή.

Το φωτογραφικό υλικό που χρησιμοποιείται σε όλο τον σχεδιασμό, προέρχεται από την προσωπική μου συλλογή, η οποία είναι πλούσια χάρη στα χρόνια που επισκέπτομαι το Δοτσικό.

Η προσεκτική ανάγνωση του χάρτη και του βιβλίου, αναδεικνύει στους επισκέπτες ή σε όσους θα ήθελαν να επισκεφθούν το χωριό, την φυσική ομορφιά του, τα έθιμά του και τα σημαντικά του κτίσματα. Τους βοηθά να το βιώσουν σα να είναι οι ίδιοι ντόπιοι. Συμπερασματικά, μέσω αυτής της εργασίας, ένα μικρό χωριό των μόλις 6 μόνιμων κατοίκων, κερδίζει την αναγνωρισιμότητα που του αξίζει και το βοηθά να εξελιχθεί, αναδεικνύοντας τις αξίες και την ιστορία του.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Χωριό, Δοτσικό, βιώματα, 9 τοποθεσίες, χάρτης, φύση, μνημεία, κτίσματα, photo book, φωτογραφικό υλικό, προωθητικό υλικό, app.

SUMMARY

This Bachelor thesis presents the design of a map, a photo book, an app as well as promotional material for the village of "Dotsiko" located in the prefecture of Grevena. Initially, a wider research is carried out that includes important information about Dotsiko through experiences as well as reliable sources. Through this research, the necessary data on the place, its history and the nature that surrounds it are collected. The deep understanding of the village leads us to the practical part of the work, which is in the first part, the approach and creation of logos and symbols of both the locations of the map and the photo book. The creation of identity and aesthetics is necessary so that the next part can then be "built". Thus, the map is created, which presents the village from north to south with the cardinal points indicating it. Its main part is the 9 locations, where, as we will see, they are marked with their own logos and carefully designed through theoretical research. These locations are numbered and combined with the information on the edge of the map creating an even better idea of the nature, monuments and buildings of the village. In the next part, the photo book is implemented, which functions as a complementary book to the map. The 9 locations are mentioned here with complementary text as well as photographic material from my personal collection. Promotional material is then created, which is based on the aesthetics of both the map and the photo book, but also an online application-app, which has photographic material from the locations of the village as well as the map in digital format.

The photographic material used throughout the design comes from my personal collection, which is rich thanks to the years I have been visiting my village, Dotsiko.

The understanding of the map and the book highlights to all visitors or those who would like to visit the village, its natural beauty, its monuments and its important buildings. It helps them experience it as if they were locals themselves. In conclusion, through this work, a small village of only 6 permanent residents, gains the recognition it deserves and helps it to evolve, highlighting its values and history.

KEY WORDS

Village, Dotsiko, experiences, 9 locations, map, nature, monuments, buildings, photo book, photographic material, promotional material, app.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 01

- 1.1 ΘΕΜΑ //9
- 1.2 ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΤΣΙΚΟ //10
- 1.3 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑ” //12
- 1.4 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΟΓΛΑΣ” //13
- 1.5 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ” //14
- 1.6 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ” //15
- 1.7 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “Η ΠΛΑΤΕΙΑ” //16
- 1.8 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “Η ΓΕΦΥΡΑ” //17
- 1.9 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ” //18
- 1.10 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “ΤΟ ΙΣΙΩΜΑ” //19
- 1.11 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ “Ο ΣΙΩΠΟΤΟΣ” //20

ΕΝΟΤΗΤΑ 02

- 2.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΑΡΤΩΝ //22
- 2.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ //23

ΕΝΟΤΗΤΑ 03

- 3.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ //25
- 3.2 ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ //26
- 3.3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ //27
- 3.4 ΧΡΩΜΑ //28
- 3.5 ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟΣ ΧΩΡΟΣ //29
- 3.6 ΜΕΓΙΣΤΟ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ //30
- 3.7 ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ //31

ΕΝΟΤΗΤΑ 04

- 4.1 ΣΥΜΒΟΛΑ ΧΑΡΤΗ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ //33
- 4.2 ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑ //34
- 4.3 ΟΓΛΑΣ //35
- 4.4 ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ //36
- 4.5 ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ //37
- 4.6 Η ΠΛΑΤΕΙΑ //38
- 4.7 Η ΓΕΦΥΡΑ //39
- 4.8 ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ //40
- 4.9 ΤΟ ΙΣΙΩΜΑ //41
- 4.10 Ο ΣΙΩΠΟΤΟΣ //42
- 4.11 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ //43

ΕΝΟΤΗΤΑ 05

- 5.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΑΡΤΗ //45
- 5.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΑΡΤΗ //46
- 5.3 ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ //53

ΕΝΟΤΗΤΑ 06

- 6.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΡΗΘΟ ΒΟΟΚ //55
- 6.2 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΡΗΘΟ ΒΟΟΚ //55
- 6.3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ //56
- 6.4 ΤΑ ΔΥΣΣΕΛΙΔΑ //58
- 6.5 ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ & ΤΕΛΙΚΕΣ ΣΕΛ. //63

ΕΝΟΤΗΤΑ 07

- 7.1 ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ //65
- 7.2 ΑΦΙΣΕΣ //65
- 7.3 ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ //67
- 7.4 ΚΑΠΕΛΑ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖΕΣ //70
- 7.5 ΚΟΥΠΕΣ //72
- 7.6 ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ //73
- 7.7 ΤΟΤΕ BAGS //74

ΕΝΟΤΗΤΑ 08

- 8.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ APP //76
- 8.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ APP //76

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ //85

ENOTHTA 01

1 . 1 ΘΕΜΑ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αφορά την δημιουργία χάρτη και συνοδευτικού photo book, προωθητικού υλικού και app για το χωριό Δοτσικό που βρίσκεται στα Γρεβενά, με τίτλο «Δοτσικό». Πηγή έμπνευσης για την εργασία αυτή αποτελεί η καταγωγή μου από το χωριό αυτό αλλά και η βαθιά αγάπη που τρέφω γι αυτό. Έχοντας περάσει κάθε καλοκαίρι της ζωής μου μέχρι και σήμερα στον τόπο αυτό, έχω αναπτύξει πολύ μεγάλο θαυμασμό για τη φύση, τα έθιμά του, τους ανθρώπους και την ιστορία του. Η πραγματοποίηση της εργασίας προέρχεται από την ανάγκη να μοιραστώ έναν τόπο τόσο μικρό αλλά συνάμα τόσο πλούσιο, διότι πιστεύω πως αξίζει κανείς να τον επισκεφθεί αλλά και να τον βιώσει. Μία πραγματικότητα που βίωσε αναπόφευκτα όλη η ανθρωπότητα είναι η πανδημία. Το γεγονός αυτό προκάλεσε μία σημαντική μείωση της κινητικότητας σε τόπους σαν το Δοτσικό και αυτό ήταν αισθητό. Η ζωή μειώθηκε και αναπόφευκτα η ζωντάνια και η ένωση των ανθρώπων δεν ήταν πια εφικτά. Το συναίσθημα που επικρατούσε ήταν ο φόβος πως ένα τέτοιο μέρος σαν αυτό το ορεινό χωριό, θα ξεχαστεί.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι αρχικά, η δημιουργία του χάρτη του Δοτσικού. Λεπτομερής και επεξηγηματικός, προσκαλεί όσους θα ήθελαν να επισκεφθούν το χωριό και εμπλουτίζει με τις πληροφορίες του όσους μπορεί να βρίσκονται ήδη σε αυτό. Σε συνδυασμό με το photo book, αποκτά κανείς μία ακόμα καλύτερη ιδέα για τον τόπο. Μαθαίνει, βιώνει και το βλέπει έστω και για λίγο σαν ένας ντόπιος, με το προωθητικό υλικό και το app που σχεδιάστηκαν, να ολοκληρώνουν την εμπειρία αυτή.

Τα ορεινά χωριά της Ελλάδας, αποτελούν σημαντικές πηγές πολιτισμού και παράδοσης.

Η εκτίμηση, λοιπόν, και η κατανόηση της φύσης και της ιστορίας τους από όλο και περισσότερους ανθρώπους, λειτουργεί σαν μία βιωματική διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς.

1.2 ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΤΣΙΚΟ

Δοτσικό: Ένα μικρό διαμάντι βαθιά μέσα στην Πίνδο

Σε υψόμετρο 1.060 μέτρων ανατολικά του Σμόλικα, στην οροσειρά της Πίνδου και στα βορειοδυτικά του νομού Γρεβενών, υπάρχει ένα πετρόχτιστο γραφικό χωριό, με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών του Βοΐου και ένα απaráμιλλο φυσικό κάλλος, το οποίο οφείλεται στην υπέροχη “απομόνωση” λόγω της θέσης του στο Ελλαδικό χάρτη, μα και στην παρουσία του υγρού στοιχείου ανάμεσά του. Το Δοτσικό. Το χωριό με την ονομασία Ντουσκό αναφέρεται από το 16ο αιώνα, σύμφωνα με αναφορές που έχουμε από τον κώδικα της Ζάβορδας (χειρόγραφο αρ. 201 της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και Οσίου Νικάνορος της Ζάβορδας). Στο κατάστιχο του έτους 1564 (ΤΤ 350) των Οθωμανικών αρχείων της Κων/πολης ο οικισμός είχε 19 κατοικίες και το ποσό φόρου που πλήρωνε ήταν 3.600 (ακτσέδες) άσπρα** ενώ το 1579 ήταν 42 κατοικίες και ο φόρος ήταν 7.000 άσπρα. Συγχρόνως υφίσταντο από τότε και οι γύρω από τη σημερινή κοινότητα οικισμοί με τα ονόματα Παλιοχώρι, Κιάφα, Τσέρος, Καλύβια, Μαυρομάτι κ.λ.π. οι οποίοι εγκαταλείφθηκαν από τους κατοίκους των, γιατί εκεί ένωσαν ανασφαλές, όντας χτισμένοι επάνω σε διαβάσεις, (στράτες), εκτεθειμένοι στις επιδρομές Τουρκαλβανών και ληστών. Γύρω από το χωριό υπάρχουν ερείπια των πρώτων οικισμών που αποτέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία του Δοτσικού. Οι πρόγονοι των Δοτσικιωτών επέλεξαν την σημερινή θέση του χωριού, και εγκαταστάθηκαν σ’ αυτό, επειδή τους εξασφάλιζε την ακίνδυνη και μόνιμη διαβίωση τους καθώς βρίσκεται σε ένα πέρασμα στα ριζά ορεινών όγκων που το καθιστούν δύσκολα ορατό. Αρχικά η μετοίκηση στη σημερινή θέση του χωριού πραγματοποιήθηκε από τέσσερις οικογένειες-σύμφωνα και με το τοπικό τραγούδι-, πολυπληθείς στον αριθμό, τις πατριές (τις λεγόμενες «φάρες») και σταδιακά έρχονταν οικογένειες από τους γύρω οικισμούς.

Το Δοτσικό πήρε τη σημερινή του μορφή, κατά τις προφορικές μαρτυρίες των παλαιότερων κατοίκων του, τον 18ο αιώνα, όταν στην Ήπειρο κυριαρχούσε ο Αλή Πασάς. Επί Τουρκοκρατίας η κοινοτική έκταση ιδιοκτησιακά ανήκε σε Μπέηδες της Νεάπολης οι οποίοι την πούλησαν στους Δοτσικιώτες το 1859. Ήδη, το 1866 αναφέρεται ότι «*Το χωριόν τούτο διαιρούμενο δια χαράδρας σε δύο συνοικίες, κατοικείται υπό 50 οικογενειών, των οποίων οι άνδρες είναι κτίστες και ποιμένες*». Το χωριό γνώρισε μεγάλες περιόδους άνθησης και ευημερίας έχοντας πολλούς κλάδους τοπικής οικονομίας ανεπτυγμένους και ειδικά αυτόν των μεταφορών (αγωγιάτες) μέσω του οποίου οι Δοτσικιώτες διεύρυναν τους ορίζοντές τους κι έφεραν πλούτο στο χωριό μεταφέροντας εμπορεύματα στις παραδουνάβιες χώρες, αλάτι από τις αλυκές και υλοτομικά προϊόντα από τα δάση της κοινότητας. Ήδη, το 1913 το «*Δοτσικόν έχει 450 ψυχάς Ελληνικάς, σχολήν μικτήν τετρατάξιον, εν η διδάσκονται 39 μαθηταί και 15 μαθήτριάι υπό ενός διδασκάλου, ιερέα 1 (Μακεδονικόν Ημερολόγιον 1913 σελ.211)*». Εντούτοις, ήταν πάντα ένα θέμα η διαβίωση εδώ σε αυτό το υψόμετρο στην οροσειρά της Πίνδου. Σύμφωνα με μαρτυρίες του 1933 «*Μόλις πλησιάσει ο Νοέμβριος οι κάτοικοι (κτηνοτρόφοι, αγωγιάτες) αναχωρούν οικογενειακώς για τα χειμαδιά λόγω του πολλού ψύχους και της αφθόνου χιόνος με ύψος δύο μέτρων. Το χειμώνα μένει ο αιδεσιμότατος Παπανικόλαος, ο αστυνομικός σταθμάρχης με δύο χωροφύλακες και λίγοι φύλακες. Τα μαθήματα του σχολείου διακόπτονται από 1η Νοεμβρίου ως 1η Μαΐου*». Με την πάροδο των χρόνων και ειδικά με το τέλος του εμφυλίου πολέμου το Δοτσικό υπέφερε από ραγδαία εγκατάλειψη καθώς πολλοί ήταν οι κάτοικοι που εκτοπίστηκαν σε χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ ως αντιφρονούντες, άλλοι έφυγαν για χώρες της Δύσης, ενώ όσοι απέμειναν ενσωματώθηκαν στις μεγάλες πληθυσμιακές μετακινήσεις της εσωτερικής μετανάστευσης της εποχής, καθιστώντας σε ελάχιστο χρόνο το Δοτσικό, ένα χωριό-φάντασμα. Χαρακτηριστικό είναι ότι σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών απογραφών, το 1940 το Δοτσικό είχε 444 κατοίκους και το 1951 μόνο 3 ενώ στις απογραφές του 1961 και 1971 απεγράφη ένας μόνιμος κάτοικος! Με την πάροδο των χρόνων πολλοί Δοτσικιώτες επέστρεψαν για να αναπαλαιώσουν τις πατρογονικές τους εστίες δίνοντας νέα πνοή στα, για πολλά χρόνια, εγκαταλελειμμένα πετρόχιστα σπίτια του χωριού.

Το Δοτσικό σήμερα

Σήμερα, το χωριό το οποίο εξακολουθεί να έχει ελάχιστους κατοίκους το χειμώνα σφύζει από ζωή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες από ντόπιους που ζουν μόνιμα στην ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας αλλά και στην Αθήνα και σε όλη την υπόλοιπη Ελλάδα, ενώ δεν είναι αμελητέα η ύπαρξη ικανού αριθμού κτηνοτρόφων που στηρίζουν την ορεινή κτηνοτροφία με κοπάδια από αιγοπρόβατα. Παράλληλα όμως το Δοτσικό είναι η βορειότερη κοινότητα του νομού Γρεβενών και θεωρείται, όχι άδικα, πολιτιστικό σταυροδρόμι, αφού εδώ, ιστορικά συναντήθηκαν, οι Κουπατσαραίοι* ως ιδρυτές και κύριο πληθυσμιακό στοιχείο πολλών χωριών της περιοχής (όπως άλλωστε και του Δοτσικού), οι Βλάχοι με το ιδιαίτερο πολιτισμικό και γλωσσικό τους ιδίωμα και οι Ηπειρώτες με τις δεξιότητες της μαστορικής τους. Ανάλογη είναι και η πολιτιστική κληρονομιά που συνδέει τα στρωτά, βαριά μουσικά ακούσματα της Ηπείρου με τα πιο αλέγγρα της περιοχής του Βοΐου. Τα περισσότερα σπίτια του εξακολουθούν να είναι πετρόχτιστα και το κυριότερο, ίσως, αξιοθέατο και ένα αξεπέραστο δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής του χωριού, θεωρείται το μονότοξο πέτρινο εντυπωσιακό γεφύρι του, το οποίο είναι χτισμένο στο μεγαλύτερο υψόμετρο απ' όλα τα γεφύρια της Μακεδονίας και είναι το μοναδικό της περιοχής, που βρίσκεται μέσα σε οικισμό, εξυπηρετώντας ακόμη τις ανάγκες των κατοίκων του χωριού. Κάτω από τη μοναδική καμάρα του κυλά ο ποταμός Δοτσικιώτης.

Εκτός λοιπόν από τη γραφικότητα το Δοτσικό διαθέτει και φυσική ομορφιά. Υπεύθυνο γι' αυτό δεν είναι μόνο το ποτάμι που διασχίζει το χωριό, αλλά και το κοινοτικό δάσος που απλώνεται στις γύρω πλαγιές και περιβάλλει το Δοτσικό με μαύρη πεύκη, δρυς και έλατα σε σημεία μεγάλου φυσικού κάλλους (Παπά Καραούλι, Γκρέμπορας κ.ά.). Τα νερά του ποταμού εμπλουτίζονται από πολλές πηγές από τις περιοχές Μελίσσι, Κιάφα, Σοφάς, Σακί, Χριστόφορος και τις πηγές «Βίγλα» και «Καλύβια» με πολλά δείγματα εξ αυτών να έχουν χαρακτηριστεί από το Γενικό Χημείο του Κράτους ως υψηλής ποιότητας, πλούσιο σε μαγνήσιο. Γύρω από το χωριό υψώνονται οι κορυφές «Σκούρτζια» (1.800 μ.), «Μελίσσι» (1.600 μ.) μια μικρογραφία των Μετεώρων και «Αγλύστρες» (1.300 μ.) με χαρακτηριστική, έντονη κλίση και που, όπως καταμαρτυρά η ονομασία της τελευταίας ενδείκνυται για slide skiing.

Αλλά αξιοθέατα του χωριού είναι ο Ογλάς, το Μνημείο του Ισμαήλ Αγά, ο ναός της προστάτιδας του χωριού, Αγίας Παρασκευής, ο ναός του Αγίου Αθανασίου, το Ίσιωμα, η πηγή Σιώποτος, η πλατεία του χωριού και το ποτάμι του, ο Δοτσικιώτης, αλλά και το Βαένι ένας μικρός καταρράχτης. Τελικά, όμως, αυτό που κάνει το χωριό να ξεχωρίζει είναι ο ανόθευτος χαρακτήρας ενός χωριού που αντηχεί την ιστορία του και ο συνδυασμό όλων των οικιστικών, αρχιτεκτονικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών του που το κάνουν γραφικό και ελκυστικό για κάθε επισκέπτη, όλες τις εποχές του χρόνου!

**Μια από τις απόψεις για την προέλευση του ονόματος «Κουπατσαράρης», όπως καταγράφεται σε πολλές ιστορικές αναφορές, είναι πως προέρχεται από την βλάχικη λέξη «κουπάτσιου» που σημαίνει βελανιδιά. Ονομάστηκαν λοιπόν «Κουπατσαραίοι» γιατί ο τόπος που διαβιούσαν ήταν γενάτος βελανιδιές.*

Ωστόσο, υπάρχουν άλλες αναφορές ότι η λέξη «Κουπατσαράρης» προέρχεται από τη σλάβικη λέξη «κουπάτς» που σημαίνει σκαφτιάς –γεωργός, κάτι που ταιριάζει περισσότερο στους κατοίκους της περιοχής που περισσότεροι ασχολούνταν με τη γεωργία. Σύμφωνα όμως με την έρευνα της Ρίκη Βαν Μπουσχότεν, (καθηγήτρια κοινωνικής ανθρωπολογίας στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας), «όποια και να είναι η σωστή ετυμολόγηση, ο όρος Κουπατσαράρης μοιάζει να εμπεριέχει κάποια υποτιμητική διάκριση και αυτό γιατί οι βλάχοι περιφρονούσαν τους ανθρώπους που κατοικούσαν σε χαμηλότερους οικισμούς και ασχολούνταν με τη γεωργία. Ωστόσο τα αρνητικά αισθήματα ήταν αμοιβαία αφού και σήμερα οι Κουπατσαραίοι θεωρούν μάλλον προσβλητικό να χαρακτηρίζονται ως βλάχοι. Τα βαθύτερα όμως αίτια θα πρέπει να αναζητηθούν στο διαφορετικό ρόλο βλάχων και Κουπατσαραίων στην τοπική οικονομία και στις κοινωνικές αντιθέσεις που αυτή γεννούσε».

*** Ο ακτσές (τουρκ. akçe) ήταν νομισματική μονάδα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και βασικό μέσο συναλλαγών από τα μέσα του 14ου μέχρι τα μέσα του 17ου αιώνα. Αλλιώς γνωστό και ως «άσπρο», από το τουρκικό επίθετο ak [λευκός] λόγω της λευκότητας του μετάλλου του, υπήρξε το μακροβιότερο αργυρό νόμισμα της αυτοκρατορίας.*

1.3 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑ»

Λίγο πριν ο επισκέπτης φτάσει στο Δοτσικό, στο δρόμο από Γρεβενά θα συναντήσει στα αριστερά του ένα υποβλητικό, πέτρινο μνημείο. Είναι το μνημείο του Ισμαήλ Αγά, σκληρού τοποτηρητή του Σουλτάνου τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Μια εύκολη παρανόηση έχει να κάνει με το εξής ερώτημα: Πώς είναι δυνατόν να υπάρχει μνημείο για κάποιον ο οποίος έφερε δεινά στον τόπο; Κι εκεί έρχεται η ιστορική αλήθεια. Οι Δοτσικιώτες ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή της μάχης όταν επρόκειτο για την ελευθερία και τα δικαιώματά τους. Πολλές είναι οι ιστορικές μαρτυρίες μαχητών από τα προεπαναστατικά χρόνια με καταγωγή από το Δοτσικό κι αυτό είναι το σημείο αναφοράς. Ο Ισμαήλ Αγάς ερχόταν το 1775 με το στρατό του, από την Κόνιτσα, για να καταπνίξει τις τοπικές εξεγέρσεις, και κατηφορίζοντας από τη θέση «Σκούρτζια» προς το χωριό έφθασε στην τοποθεσία «Σκάλα», σε μονοπάτι, όπου οι Δοτσικιώτες μαχητές του έστησαν ενέδρα, με αποτέλεσμα να σκοτώσουν αυτόν και τους άνδρες της συνοδείας του, το «τσούρμο» του. Μάλιστα σε επιβεβαίωση του γεγονότος αυτού, νοτιοανατολικά του χωριού και απέναντι από το πρώτο κλούρι (κουλούρι) του ποταμιού, υπάρχει τοπωνύμιο που φέρει το όνομα Σμαήλ και Τσούρμα, όπου τους έθαψαν. Το γεγονός ήταν ιστορικής σημασίας για την περιοχή κι εξυμνείται ακόμη και σήμερα με το τραγούδι που τραγουδιέται στους εορτασμούς της Αγίας Παρασκευής.

Δεν σ' άρεζε Σμαήλ αγά, Φούρκα και Σαμαρίνα
Μον' γύρευες και το Ντουςκό, τα τέσσερα τα σπίτια
Άι κι απάνω κλέφτες χούγιαζαν, και απάνω κλέφτες λέγουν
Άι Σμαήλη μ' ρίξε τ' άρματα, τα φλουροκαπνισμένα.
Το πώς να ρίξω τ' άρματα, το πώς να ξαρματώσω.
Εγώ 'μαι ο Σμαήλ αγάς, στον κόσμο ξακουσμένος!

Είναι λοιπόν το μνημείο αφιερωμένο στους μαχητές του Δοτσικού που τόλμησαν το 1775 να τα βάλουν με εκπρόσωπο της πανίσχυρης, τότε, Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, και το τραγούδι είναι χαραγμένο σε πλάκα στην κορυφή του μνημείου.

1.4 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΟΓΛΑΣ»

Στα βόρεια του χωριού, λίγο πιο πέρα από τον ναό της Αγίας Παρασκευής, τον οποίο και θα αναλύσουμε, βρίσκεται ο «Ογλάς», τοπωνύμιο που για πολλά χρόνια ήταν συνυφασμένο με ιστορικά και καλλιτεχνικά γεγονότα (σημείο απόκρουσης των ιταλικών επιθέσεων από τον ιταλικό στρατό στου Έπος του 1940 αλλά και σημείο το οποίο αποτέλεσε σκηνικό για μέρος της ταινίας «Μεγαλέξαντρος» του Θόδωρου Αγγελόπουλου). Όταν όμως πριν μερικά χρόνια ξεκίνησαν οι χωματουργικές εργασίες για την διάνοιξη δρόμου που θα ένωνε τα Γρεβενά με το Επταχώρι και την Καστοριά, φάνηκε το μεγαλείο του τόπου και η δύναμη της φύσης. Κι αυτό γιατί αποκαλύφθηκαν μεγάλες ποσότητες από απολιθωμένα κοράλλια, ανεμώνες, όστρακα όπως γιγάντιοι Ναυτίλοι και σφουγγάρια. Απόλυτα λογικό καθώς για πολλούς ο νομός Γρεβενών ολόκληρος είναι η μεγαλύτερη «εγκυκλοπαίδεια» για τους γεωλόγους όχι μόνο σε ελληνικό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Κι αυτό γιατί η ευρύτερη περιοχή του Βοΐου αποτελούσε κάποτε τμήμα του πυθμένα της αρχαιότερης θάλασσας, της Τηθύος και η υποχώρησή της πριν περίπου 20 εκατ. χρόνια σε συνδυασμό με τη μετακίνηση των τεκτονικών πλακών δημιούργησε το κατάλληλο υπόστρωμα για τη δημιουργία τούτων των απολιθωμάτων, τα οποία βρίσκονται εμφανή αν και απροστάτευτα από την ανθρώπινη επιθυμία να κρατήσει μερικά απολιθώματα ως φυσικά ενθύμια από την επίσκεψή του στο χωριό.

1.5 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

Το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής στην βόρεια ράχη του χωριού είναι αυτό που είναι συνώνυμο με τις παραδόσεις και την ιστορία του Δοτσικού. Η Αγία Παρασκευή είναι η προστάτιδα του χωριού και η 26 Ιουλίου είναι μια σημαντική ημέρα τριήμερων εορτασμών. Αν και ως οικοδόμημα είναι μεταγενέστερο από αυτό του Αγίου Αθανασίου –του ναού εντός του χωριού- είναι αγνώστου ημερομηνίας κατασκευής. Αποτελεί, επίσης, περίπτωση βασιλικής με μερικό περιστύλιο προς τα νότια του ναού, και παρότι είναι απλούστερος στην αγιογράφησή του καθώς δεν υπάρχουν επίτοιχες αγιογραφίες, στο τέμπλο του ναού διασώθηκαν πολύ ιδιαίτερες μεταβυζαντινές εικόνες, έντονης ασκητικής επίδρασης, σε αντίθεση με τις εικόνες του τέμπλου του Αγίου Αθανασίου που η διαφορά στη τεχνοτροπία τους είναι αισθητή. Κατά την παράδοση ο ναός της Αγίας Παρασκευής κτίστηκε στο χώρο ύστερα από την επανειλημμένη εμφάνιση της εικόνας της Αγίας στη θέση αυτή.

Ο προαύλιος χώρος του ναού είναι από τους πιο ενδιαφέροντες σε επίπεδο βοτανολογίας καθώς εντός του μπορεί να συναντήσει όλα, σχεδόν τα είδη δένδρων του νομού Γρεβενών σε πολύ όμορφη σειρά, αλλά είναι ενδιαφέρον και για έναν ακόμη λόγο: Εδώ, τιμάται η Αγία Παρασκευή με έναν ιδιαίτερο τρόπο. Ανήμερα της γιορτής της Αγίας την 26η Ιουλίου, όλες οι οικογένειες συγκεντρώνονται στο ναό και μετά το πέρας της θείας λειτουργίας, κάθε μία οικογένεια συναθροίζεται σε συγκεκριμένο σημείο κάθε φορά όπου υπάρχουν τραπέζια και πάγκοι για να δεχθούν τα εδέσματα που έχουν παρασκευάσει οι οικογένειες. Ταυτόχρονα υπάρχει και παρασκευή ρυζιού με κρέας σε παραδοσιακά καζάνια που μοιράζεται στις οικογένειες. Αυτή η σύναξη, μια από τις μοναδικές σε πολιτισμικό επίπεδο, φέρνει όλες τις οικογένειες κοντά, σε ένα πανηγυρικό κλίμα υπό τους ήχους μουσικής από παραδοσιακή μπάντα με χάλκινα.

Μετά το πέρας του γεύματος οι μπάντα παίζει τραγούδια της τάβλας και όλοι στην παρέα του κάθε δέντρου που το καθένα φιλοξενεί και μία οικογένεια κερνούν τους οργανοπαίχτες. Όταν τελειώσει αυτός ο γύρος των επιτραπέζιων τραγουδιών, αρχίζουν επιτραπέζια τραγούδια χωρίς όργανα. Η κάθε παρέα τραγουδάει τραγούδια όπως:

Πέντε αφεντάδες ήμασταν
και δέκα βοϊβοντάδες,
έχουν τραπέζια αργυρά
σοφρά μαλαματένιο.
Έχουν κι' ένα σκλαβόπουλο
που τους κερνάει να πίνουν.
Κέρνα μας, βρε σκλαβόπουλο,
πες μας κι ένα τραγούδι:
Ποιός είδε ψάρι στο βουνό,
χωρίς νερό να πλέει,
ποιός είδε και Ρωμιόπουλο
τους Τούρκους να κερνάει.

Τελειώνοντας τα τραγούδια της τάβλας όλοι σηκώνονται για το τρανό χορό. Οι χορευτές πιάνονται κατά ηλικία, σέρνοντας τον χορό οι πιο ηλικιωμένοι. Τραγουδούν τρία τραγούδια χορεύοντας «στα τρία», ο χαρακτηριστικότερος χορός της περιοχής, με πρώτο τη τάξη να είναι το τραγούδι που δόξασε το χωριό επί Τουρκοκρατίας, «Ισμαήλ Αγάς». Ήδη από το 1936 αναφέρεται ότι «Μετά τη θεία λειτουργία ακολουθεί μέγας χορός με τη συμμετοχή γερόντων και νέων με το τραγούδι “Ισμαήλ Αγά”». Η σπουδαιότητα του εορτασμού της Αγίας Παρασκευής χαρακτηρίζει το θρησκευτικό αίσθημα κάθε Δοτσικιώτη, αλλά, σε κάθε περίπτωση, ο μικρός ναός και ο προαύλιος χώρος είναι ένας μικρός παράδεισος, ένα καταφύγιο για να γαληνεύει η ψυχή και μυαλό όλες τις ώρες της ημέρας.

1.6 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ»

Επάνω από τους μαχαλάδες του χωριού, σε ένα φυσικό ύψωμα στα βορειοανατολικά, στέκει η εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, σε σημείο που μπορεί κανείς να τον δει σχεδόν από κάθε σημείο του Δοτσικού. Ο ναός είναι κατασκευής του 1865 όπως αναγράφεται επάνω από την είσοδό του και, αρχιτεκτονικά, είναι τυπική περίπτωση βασιλικής με συμπαγή όμως τοιχοποιία και μικρά παράθυρα που τον καθιστά ένα υποβλητικό οικοδόμημα με χαρακτηριστικό περιστύλιο στα νότια του ναού. Παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω του ότι σώζονται σ' αυτήν αγιογραφίες από τα πρώτα χρόνια οικοδόμησής του και εικόνες από τα ύστερα χρόνια σε ένα κολλάζ αγιογραφικών τεχνοτροπιών μοναδικό στον νόμο Γρεβενών, ταξιδεύοντάς μας από τις απαρχές ύπαρξης του ναού μέχρι και σήμερα.

Η αρχική αγιογράφηση της εκκλησίας είναι έργο Σαμαριναίων αγιογράφων, τα ονόματα των οποίων αναγράφονται στις εικόνες που κοσμούν το εξαιρετικά λεπτοεργημένο ξύλινο τέμπλο, αλλά και στις εικόνες του Άμβωνα, στη θαυμάσια τοιχογραφία της Κοίμησης της Θεοτόκου επάνω από την είσοδο που χωρίζει τον κυρίως Ναό από τον -στο ίδιο επίπεδο με τον κυρίως ναό- γυναικωνίτη. Οι τέσσερις ευαγγελιστές βρίσκονται –ως είθισται- επάνω από τους τέσσερις κίονες του κυρίως Ναού, καθώς και η εικόνα του Μεγάλου Αθανασίου, στην Κύρια είσοδο.

Εδώ, απότοκο της εποχής της Τουρκοκρατίας, είναι ότι η πλευρική κύρια είσοδος του ναού είναι μικρή σε φυσικές διαστάσεις και έχει άνοιγμα όσο το περίγραμμα ανθρωπίνου σώματος, μιας και γινόταν προσπάθεια να αποφεύγονται οι έφιππες εισοδοί των μουσουλμάνων αλλά και των κλεφτών που για πολλά χρόνια δρούσαν στις κορυφές της Πίνδου. Πριν από το 1920, όταν το Δοτσικό είχε μόνιμο πληθυσμό, πανηγύριζαν του Αγίου Αθανασίου, ως ο «πολιούχος» άγιος. Με μέριμνα του Πολιτιστικού Συλλόγου «Η Αγία Παρασκευή» με έδρα την Αθήνα τοποθετήθηκε αναθηματική στήλη πεσόντων στον προαύλιο χώρο του Αγίου Αθανασίου. Σημείο εκκλησιασμού των Δοτσικιωτών στις μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης αλλά και στις λειτουργίες που λαμβάνουν χώρα μόνο κατά τους θερινούς μήνες καθώς τον χειμώνα ο ναός λειτουργεί μόνον σε ιδιαίτερες περιπτώσεις.

1 . 7 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «Η ΠΛΑΤΕΙΑ»

Μπορεί να μην είναι χωροταξικά ή ρυμοτομικά ο ορισμός της πλατείας όπως την φαντάζεται ο κοινός νους, στο Δοτσικό όμως η λιθόστρωτη πλατεία είναι, κυριολεκτικά, η ψυχή του χωριού. Βρίσκεται δίπλα ακριβώς από το μονότοξο γεφύρι κι έχοντας μια φυσική ελαφριά μορφολογική κλίση δίνει στον επισκέπτη μια μοναδική πανοραμική οπτική η οποία διανθίζεται από τα πέτρινα σπίτια και τα τρία μεγάλα πλατάνια που βρίσκονται στα άκρα και το μεγαλύτερο εξ αυτών στο κέντρο της.

Σημείο όχι μόνο καθημερινής συνάθροισης των Δοτσικιωτών (καθώς εδώ βρίσκονται δημοφιλή στέκια εστίασης του χωριού) αλλά και πολιτιστικής ταυτότητας καθώς εδώ, γίνονται οι περισσότεροι παραδοσιακοί χοροί που συγκεντρώνουν όλους τους κατοίκους του χωριού και πολλούς επισκέπτες κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών – κυρίως- μηνών.

Γραφικό ντεκόρ, δημοφιλές και πασίγνωστο, φιλοξενεί μια από τις τρεις πηγές του χωριού, αλλά και το μνημείο των πεσόντων του χωριού σε πεδία μεγάλων πολέμων, ενώ έγινε η πλατεία το κύριο κινηματογραφικό πλατώ της ταινίας «Μεγαλέξαντρος»* η οποία γυρίστηκε, ως επί το πλείστον, στο Δοτσικό το χειμώνα του 1979.

Ο διάσημος, πολυβραβευμένος Έλληνας σκηνοθέτης Θόδωρος Αγγελόπουλος επέλεξε το Δοτσικό, «γιατί, πάνω απ' όλα, είναι ένα χωριό που έχει παραμείνει όπως ήταν πριν εκατό χρόνια. Συνεπώς, ιδανικό για τις σκηνογραφικές ανάγκες που αφορούν την εποχή της ταινίας που είναι το 1900. Δεύτερο, γιατί είναι ένα χωριό που έχει τεράστιες δυνατότητες από την άποψη των οπτικών γωνιών, όπως είναι τοποθετημένο στην κοιλότητα της παλάμης του ενός χωριού. Σε ένα χωριό με πολλά επίπεδα δουλεύει κανείς πολύ καλά με την κάμερα. Τρίτο το χρώμα. Το χρώμα της πέτρας. Το γκρίζο- καφετί [...] Ήθελα να είναι ένα χωριό [...] χωρικών και βοσκών, πάνω απ' όλα, στο οποίο να δείξω ότι η ζωή έχει σχέση με το χρώμα» ανέφερε ο Θόδωρος Αγγελόπουλος.

* Όταν το 1980 έγινε η πρώτη δημόσια προβολή της ταινίας στον κινηματογράφο “Αχίλλειον” των Γρεβενών με την παρουσία του ίδιου του Αγγελόπουλου, κανένας δεν μπορούσε να γνωρίζει τις διακρίσεις που θα λάμβανε το έργο στον δρόμο του προς τις Κάννες. Η ταινία βραβεύθηκε με τον Χρυσό Λέοντα στο Φεστιβάλ Βενετίας, καθώς και τα βραβεία Special Jury Prize και FIPRESCI Prize, ενώ την ίδια χρονιά, ο «Μεγαλέξαντρος» προβλήθηκε και στο Διεθνές Κινηματογραφικό Φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης, όπου και τιμήθηκε με τέσσερα ακόμα βραβεία.

1.8 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «Η ΓΕΦΥΡΑ»

Όποιον ταξιδιωτικό οδηγό κι αν δεις, όποιο story κι ανεβάσει ένας επισκέπτης στα social media από την επίσκεψή του στο χωριό, το Δοτσικό είναι απόλυτα ταυτισμένο με το εντυπωσιακό και πανέμορφο πέτρινο, μονότοξο γεφύρι του. Ένα γεφύρι που διασχίζει ο Δοτσικιώτης ποταμός, παραπόταμος του Βενέτικου και ενώνει τους δύο μεγάλους μαχαλάδες του χωριού, (Τσιγκέλ και Κιατσαβίκ Μαχαλά). Το χτίσιμό του σύμφωνα με ιστορικές πηγές ξεκίνησε το 1804, όπως άλλωστε αναφέρεται και σε σχετική επιγραφή στη νότια μετόπη της γέφυρας και αποδίδεται σε Γιαννιώτες μαστόρους. Σύμφωνα με άλλες πληροφορίες χτίστηκε γύρω στα 1870 – 1880 με μάστορες από το Δοτσικό και την Καλλονή, κοντινό χωριό, γνωστό για τους πετράδες του. Χαρακτηριστικό του γεφυριού είναι οι αρκάδες (κατακόρυφες πέτρες που χρησιμεύουν ως στηθαία, εκατέρωθεν του καταστρώματος του γεφυριού, προφυλάσσοντας τους περαστικούς από το να παραπατήσουν και να πέσουν από αυτήν). Με μήκος 24 μ., πλάτος 2,40 μ. και ύψος 4 μ., έχει χαμηλωμένο τόξο το οποίο ενισχύεται πλέον με ειδική κατασκευή, ενώ στο κλειδί του (πέτρα σε σχήμα ανάποδου τραπεζιού που σφήνωνε το τόξο, κάνοντάς το στέρεο), στη νότια όψη του γεφυριού, υπάρχει λαξευμένη μορφή, πιθανόν για να διώχνει το κακό, σύνθητες εύρημα σε πέτρινες κατασκευές της εποχής. Το γεφύρι κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1990, ενώ αναστηλώθηκε και συντηρήθηκε μερικά χρόνια αργότερα έχοντας τη σημερινή του μορφή. Με φροντίδα δε της Κοινότητας τις νυχτερινές ώρες φωτίζεται με τρόπο που αναδεικνύεται η ποιότητα, η στιβαρότητα αλλά και η αίσθηση της αιώρησης πάνω από το ποτάμι.

1 . 9 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ»

Ένα από τα ζωποιοιά στοιχεία του Δοτσικού είναι αναμφίβολα το ποτάμι του. Είναι ένα από τα λίγα χωριά σε ολόκληρη την Ελλάδα που έχει το προνόμιο να το διασχίζει ένα ποτάμι σχεδόν όλο το μήκος του. Ο Δοτσικιώτης ποταμός, παραπόταμος του διάσημου ποταμού Βενέτικου, ήταν και είναι πηγή ζωής για το χωριό (μέρος των νερών του αρδεύει τοπικές καλλιέργειες), βοηθά και ενισχύει την τοπική χλωρίδα και πανίδα και δίνει στο Γεφύρι τον λόγο ύπαρξής του.

Το καλοκαίρι ήπιο σε ροή, τον χειμώνα –και αναλόγως καιρικών συνθηκών- παντοδύναμο και βουερό (ενίοτε δε απροσπέλαστο) είναι καλλωπισμένο σε πολλά σημεία του με πετρόκτιστη κοίτη και όμορφο πλακόστρωτο «περίπατο», ιδανικό για τους περιπατητές που μπορούν να απολαύσουν τη βαθύσκοιτη διαδρομή του μέσα από καρυδιές και μηλιές. Παράλληλα, συνδέει μέσω της κοίτης του το τοπικό δίκτυο ορεινών μονοπατιών το οποίο «κουμπώνει» με το Διεθνές Δίκτυο μονοπατιών E6 στην περιοχή της Σαμαρίνας το οποίο με τη σειρά του ενώνει ορεινούς οικισμούς μεταξύ τους αλλά και περιοχές άσκησης ή τουρισμού.

Τα τελευταία χρόνια, και τείνοντας να αποκτήσει χαρακτήρα θεσμού, πραγματοποιείται στις αρχές Αυγούστου, εδώ, στον Δοτσικιώτη ποταμό δίπλα στο Γεφύρι, River Party με ζωντανή μουσική, happenings και djs που συγκεντρώνουν πλήθος κόσμου, εκτοξεύοντας κατακόρυφα το κέφι και την αναγνωρισιμότητα του Δοτσικού εντός του νομού Γρεβενών και όχι μόνον συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον!

1.10 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «ΤΟ ΙΣΙΩΜΑ»

Η δεύτερη σε σειρά δημοφιλή πλατεία στα νοτιοανατολικά του Δοτσικού, εντός του οικισμού, είναι ένα πλακοστρωμένο πλάτωμα με πλατύφυλλο δέντρο στο κέντρο του, που λόγω της φύσης και θέσης της έχει το τοπωνύμιο «Ίσιωμα». Παλαιότερα εδώ υπήρχε αρκετή δραστηριότητα και λόγω της ύπαρξης κέντρου εστίασης αλλά τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιείται ως χώρος τέλεσης θεατρικών παραστάσεων λόγω της ύπαρξης μιας σειράς αμφιθεατρικών καθισμάτων αλλά, κυρίως, ως χώρος που ολοκληρώνονται οι τριήμεροι εορτασμοί της προστάτιδας του χωριού Αγίας Παρασκευής. Είναι εδώ που το απόγευμα της επόμενης της Αγίας Παρασκευής οι συγχωριανοί πιάνουν πάλι τον χορό με την ίδια σειρά που χόρεψαν την προηγούμενη μέρα στην Αγία Παρασκευή.

1.11 ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ «Ο ΣΙΩΠΟΤΟΣ»

Χωριό με τόσο υδάτινο πλούτο δεν νοείται να μη διαθέτει πηγές. Στο Δοτσικό, υπάρχουν τρεις πηγές που ρέει κρυστάλλινο, φυσικό νερό από πηγές νότια του χωριού μέρα και νύχτα, χειμώνα καλοκαίρι κι έρχονται μέσω δικτύου ύδρευσης που επιμελείται η κοινότητα και έχει δημιουργηθεί πριν δεκαετίες. Στη βόρεια πλευρά, δίπλα από το ναό του Αγίου Αθανασίου υπάρχει η μία που υποδέχεται τους ταξιδιώτες προερχόμενους από τα Γρεβενά, στην πλατεία του χωριού ως ένα από τα πλέον αναγνωρίσιμα στοιχεία της υπάρχει η δεύτερη και στην νοτιοδυτική έξοδο του ακολουθώντας τον επαρχιακό δρόμο Γρεβενών-Σαμαρίνας στην οποία υπάρχει η πολύ όμορφη και γραφική Τρίτη βρύση “Σιώποτος”. Είναι μια μεγάλη πέτρινη υπαίθρια κατασκευή του 1935, οι λεκάνες της είναι ξύλινες και στηρίζεται σε 2 κολόνες, ενώ η σκεπή της είναι πλίνθινη στηριζόμενη σε όμορφη πέτρινη υποστύλωση, αποτελώντας ένα από τα σήματα-κατατεθέντα του χωριού. Είναι ενδιαφέρον δε ότι ακόμη και σήμερα, η ποιότητα και η δροσιά του νερού είναι τέτοιες που όσοι ταξιδιώτες περνούν από τον δρόμο σταματούν για να δροσιστούν και να ξεδιψάσουν. Σύμφωνα με τοπικό μύθο μάλιστα, στη βρύση αυτή κατοικούν νεράιδες, οι οποίες αν σε ακούσουν να μιλάς τα μεσάνυχτα είναι σίγουρο πως θα σου πάρουν μια και καλή τη λαλιά!

ENOTHTA 02

2 . 1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΑΡΤΩΝ

Οι χάρτες έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στην ανθρώπινη ιστορία, εξελισσόμενοι από στοιχειώδη σκίτσα σε πλήλινες πλάκες σε εξελιγμένες ψηφιακές αναπαραστάσεις που καθοδηγούν τη σύγχρονη πλοήγηση και ανάλυση δεδομένων.

Οι πρώτοι γνωστοί χάρτες, που χρονολογούνται από τους Βαβυλώνιους γύρω στο 2.300 π.Χ., ήταν απλές πήλινες πλάκες που απεικόνιζαν τοπικές γεωγραφίες και διοικητικές διαιρέσεις. Αυτές οι πρώτες προσπάθειες έθεσαν τις βάσεις για πιο σύνθετες χαρτογραφικές παραδόσεις που εμφανίστηκαν σε άλλους αρχαίους πολιτισμούς, όπως η Αίγυπτος και η Κίνα.

Οι αιγυπτιακοί χάρτες, που χρησιμοποιήθηκαν για κατασκευαστικούς και διοικητικούς σκοπούς, παρουσίαζαν πρώιμες προσπάθειες κατανόησης και διαχείρισης του φυσικού κόσμου, ενώ η κινεζική χαρτογραφία από περίπου τον 5ο αιώνα π.Χ. αντικατόπτριζε προηγμένες τεχνικές και γνώσεις για μακρινές περιοχές, επηρεασμένες από το εμπόριο και την εξερεύνηση (Harley & Woodward, 1987).

Οι Κινέζικοι χάρτες εμφανίζονται το 5ο αιώνα π. Χ. και φαίνεται να καταγράφουν γνώσεις από μακρινές περιοχές με το θέμα τους να παραπέμπει στην εξερεύνηση αλλά και το εμπόριο.

Το μεγάλο άλμα στην χαρτογραφία έγινε μέσω της ελληνικής και κατ' επέκταση της ρωμαϊκής συνεισφοράς. Οι χάρτες απέκτησαν ακρίβεια μέσω των μετρήσεων και των παρατηρήσεων. Συγκεκριμένα, η «Γεωγραφία» του Πτολεμαίου που χρονολογείται περίπου στο 150 π.Χ. εμφανίζει το γεωγραφικό πλάτος και μήκος, πράγμα που διαμορφώνει τις χαρτογραφικές μεθόδους για αιώνες. Από την άλλη οι ρωμαϊκή χάρτες είχαν χρήσεις πιο πρακτικές όπως ανάλυση οδικών δικτύων και στρατιωτικών εκστρατειών. Στο σύνολό τους, όπως και στην περίπτωση των ελληνικών, είναι εμφανής η κατανόηση τόσο της γεωγραφίας όσο και της τοπογραφίας.

Οι χάρτες του Μεσαίωνα χαράζουν δική τους πορεία, μακριά από την γνώση και πιο κοντά στη θρησκεία. Φαίνεται να απεικονίζουν τον κόσμο σε δίσκο σε 3 μέρη, την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική με την Ιερουσαλήμ να βρίσκεται στο κέντρο. Ο συμβολισμός και οι Θρησκεία ήταν το κύριο θέμα τους.

Η Εποχή της Εξερεύνησης, τον 15ο και 16ο αιώνα αλλάζει τα δεδομένα της δημιουργίας χαρτών. Ο άνθρωπος εξερευνά τον κόσμο, ταξιδεύει και αποκτά νέες γνώσεις. Το πιο γνωστό παράδειγμα εξερεύνησης είναι αυτό του Χριστόφορου Κολόμβου ο οποίος επέκτεινε τον τρόπο με τον οποίον έβλεπαν μέχρι τότε τον κόσμο και έδωσε την ευκαιρία για δημιουργία πιο αναλυτικών και ακριβή χαρτών.

2 . 2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εξέλιξη των χαρτών δια μέσου των αιώνων, λοιπόν, από στοιχειώδεις πήλινες πλάκες και μεσαιωνικά χειρόγραφα σε προηγμένες ψηφιακές πλατφόρμες αντανakλά σημαντικές προόδους στην ανθρώπινη γνώση και τεχνολογία. Η σύγχρονη χαρτογραφία αξιοποιεί τις δορυφορικές εικόνες, τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS) και τα Συστήματα Παγκόσμιας Εντοπισμού Θέσης (GPS) για την παραγωγή εξαιρετικά ακριβών και διαδραστικών χαρτών που είναι απαραίτητοι στην καθημερινή ζωή, ενισχύοντας την ικανότητά μας να εξερευνούμε, να αναλύουμε και να λαμβάνουμε τεκμηριωμένες αποφάσεις για τον κόσμο γύρω μας, καθώς, από τους χάρτες του διαστήματος μέχρι τη χαρτογράφηση των ωκεανών οι άνθρωποι είναι σε θέση να ανακαλύπτουν και να αναλύουν τον κόσμο μας ακόμα καλύτερα.

Οι χάρτες, στις ημέρες μας, δύνανται να είναι περίπλοκοι και αναπαραστατικοί, αναλόγως των σκοπών δημιουργίας τους. Σκοπός τους μπορεί να είναι να προσφέρουν πληροφορίες σχετικά με διαδρομές, με φυσικά τοπία, πολιτικά όρια ή να είναι ακόμα και θεματικοί. Χάρη σ' αυτούς, ο άνθρωπος εδώ και πολλά χρόνια είναι, σε θέση να κατανοήσει καλύτερα τον κόσμο που ζει μέσω της ακριβούς καταγραφής του. Κάθε θάλασσα, κάθε βουνό, κάθε στροφή και χάλασμα απλώνεται μπροστά στα μάτια σου. Από τα χρόνια της καταγραφής της μορφής του κόσμου σε πλάκες, μέχρι τα σύγχρονα δορυφορικά συστήματα, οι χάρτες δεν παύουν να είναι άκρως απαραίτητοι στη ζωή του ανθρώπου και στην εξέλιξη του.

ENOTHTA 03

3.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ

Η βάση για το σήμα του project, είναι το αρχικό γράμμα του χωριού, το γράμμα “Δ”. Δέλτα, Δοτσικό, Διαδρομή... Είναι ένα γράμμα που από μόνο του λειτουργεί τόσο ως σχήμα όσο και ως ένα σύμβολο. Το τρίγωνο είναι στιβαρό, σταθερό και επιδεικνύει κατεύθυνση ανάλογα με την κλίση και τη φορά που του δίνουμε. Η χρησιμότητα του γράμματος, λοιπόν, είναι εμφανής καθ’ όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού. Χρησιμοποιείται ως σήμα, ως βέλος, ως πυξίδα, καθοδηγεί το μάτι στον χάρτη αλλά και στο photo book που θα αναλύσουμε αργότερα.

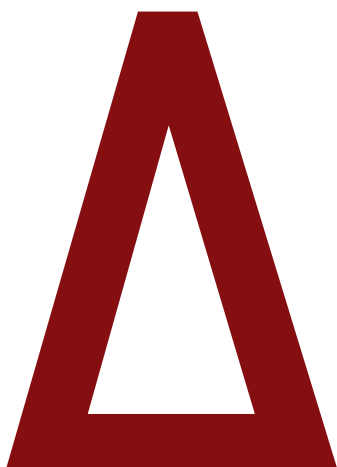
Η ψυχολογία των σχημάτων στο σχεδιασμό διερευνά το πώς οι διαφορετικές γεωμετρικές μορφές μεταφέρουν συγκεκριμένα συναισθήματα αλλά και μηνύματα στους θεατές/δέκτες. Η κατανόηση, των σχημάτων, επιτρέπει στους σχεδιαστές να τα χρησιμοποιούν με έναν πιο στρατηγικό τρόπο έτσι ώστε να επηρεάζουν τη ψυχολογία και την αντίληψη των ανθρώπων και να δημιουργούν κατ’ επέκταση μία Οπτική Επικοινωνία. Στην περίπτωση, λοιπόν, του τριγώνου και μετά την κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών του αποφασίστηκε ότι είναι το ιδανικό σχήμα για αυτό το project.

Συγκεκριμένα, τα τρίγωνα αντιπροσωπεύουν ενέργεια, σταθερότητα και κατεύθυνση. Το στιβαρό και αιχμηρό σχήμα τους μπορεί να συμβολίζει από ανάπτυξη και πρόοδο μέχρι μία πολύ συγκεκριμένη κατεύθυνση. Τα τρίγωνα με κατεύθυνση προς τα επάνω έχουν πιο θετικό πρόσημο, ενώ τα τρίγωνα που δείχνουν προς τα κάτω μπορεί να παραπέμπουν σε συναισθήματα αστάθειας ή αποτυχίας κάποιου στόχου.

Το κυριότερο χαρακτηριστικό των τριγώνων το οποίο αφορά σε μεγάλο βαθμό την εργασία αυτή, είναι αυτό της κατεύθυνσης. Ο χάρτης κατευθύνει και αναδεικνύει στον άνθρωπο την πορεία που πρέπει να ακολουθήσει. Η σημειολογική έννοια είναι, λοιπόν, ιδανική.

3 . 2 ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

Η γραμματοσειρά που βασίζεται το σήμα, ανήκει στην οικογένεια γραμματοσειρών sans-serif , με όνομα Advent Pro και χαρακτηρίζεται από την καθαρότητα και τη σύγχρονη εμφάνιση της. Η πάχυνσή της είναι ομοιόμορφη και η ποικιλία στα βάρη της, την καθιστά τόσο ευανάγνωστη όσο και ευέλικτη στη χρήση της. Συγκεκριμένα, για το σήμα του project, χρησιμοποιήθηκε το κεφαλαίο γράμμα «Δ» σε πάχος bold, έτσι ώστε να υπάρχει στιβαρότητα και να είναι αναγνωρίσιμο ακόμα και όταν το μέγεθός του είναι αρκετά μικρό κατά τη χρήση του.

Αα	Ββ	Γγ	Δδ
Εε	Ζζ	Ηη	Θθ
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ
Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

3 . 3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Το γράμμα έχει δεχθεί ελαφρά επεξεργασία, έτσι ώστε το σχήμα του να θυμίζει βέλος.

Συγκεκριμένα, η «επάνω» γωνία έχει μετατραπεί από τετράγωνη, σε γωνιακή, και ταυτόχρονα το «σώμα» του γράμματος έχει μακρύνει δημιουργώντας μία μακρόστενη και αιχμηρή μορφή, με την επιβλητική παρουσία του bold σώματός της να την καθιστά ένα σταθερό βέλος.

Επιπλέον, το γράμμα «Δ» συναντάται συχνά σε λέξεις συνυφασμένες με τους χάρτες.

Όπως για παράδειγμα διαδρομή, διάσταση, δύση, δέντρα.

Ο συμβολικός χαρακτήρας του γράμματος είναι εξίσου σημαντικός για τη φιλοσοφία του σχεδιασμού. Το «Δ» είναι το 4ο γράμμα στην αλφάβητό μας. Αριθμός σημαντικό για το Δοτσικό αφού

η σημερινή θέση του χωριού πραγματοποιήθηκε από τέσσερις οικογένειες-σύμφωνα και με το τοπικό τραγούδι-, πολυπληθείς στον αριθμό, τις πατριές (τις λεγόμενες «φάρες») και σταδιακά έρχονταν οικογένειες από τους γύρω οικισμούς.

Στο εσωτερικό του γράμματος, στον κενό δηλαδή του χώρο, εμφανίζονται γραμμές χάρτη που διασταυρώνονται.

Οι γραμμές αυτές είναι μία ακριβής αναπαράσταση των δρόμων και των κύριων αρτηριών που συντελούν το χωριό. Χρησιμοποιούνται μέσα στο γράμμα για να συμβολίσουν ότι η κατεύθυνση η οποία αναδεικνύει το βέλος, είναι αυτή του Δοτσικού.

Το διακοσμητικό αυτό στοιχείο στο σήμα είναι σχεδιασμένο με ακρίβεια και έχει παρθεί από τον σχεδιασμό του χάρτη που θα αναλύσουμε παρακάτω.

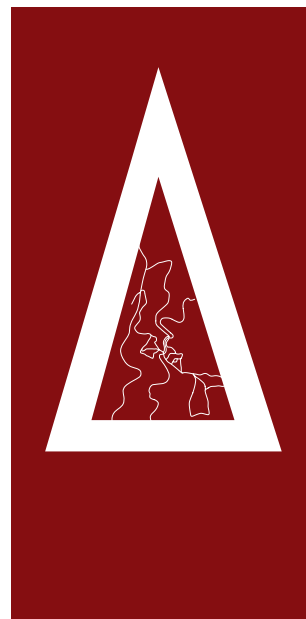
3 . 4 ΧΡΩΜΑ

Πηγή έμπνευσης για τη χρήση του κόκκινου χρώματος, είναι την επίσημη ιστοσελίδα του Δοσικού Γρεβενών, το οποίο συνδυάζει κόκκινο/μπορντό και άσπρο για την γραφιστική ταυτότητα του τόπου. Το χρώμα αυτό χρησιμοποιείται στο μεγαλύτερο μέρος του project, τόσο σε κείμενο, όσο και σε σύμβολα. Αυτό που τηρείται αυστηρά, στη συγκεκριμένη χρωματική επιλογή είναι το χρώμα του παρασκηνίου, το οποίο είναι πάντα λευκό. Ο συνδυασμός των δύο αυτών χρωμάτων, αποτελεί την ταυτότητα του project αφού συναντάται σε όλο το μήκος και πλάτος του χάρτη, στο photo book αλλά και στην εφαρμογή-app.

Το κόκκινο συναντάται πολύ συχνά ως «ταυτότητα». Ο λόγος φυσικά, δεν είναι τυχαίος. Όπως και με τις ιδιότητες του τριγώνου, έτσι και με το κόκκινο χρώμα, τα κύρια χαρακτηριστικά που αντιλαμβάνεται το ανθρώπινο μάτι, όταν το κοιτά, είναι ο δυναμισμός, η ενέργεια και η σταθερότητα. Αφήνει μία αισιόδοξη και δυνατή εντύπωση. Φυσικά το χωριό θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν κι άλλα χρώματα όπως το πράσινο, άμεσα συνδεδεμένο με το φυσικό πλούτο. Όμως, με βάση την ακόμα πιο πλούσια ιστορία του και τις κακουχίες στις οποίες κατάφερε να ανταπεξέλθει, το κόκκινο αρμόζει καλύτερα στην ήρεμη δύναμη ενός μικρού τόπου με 6 μόνιμους κατοίκους!

Αυτό είναι το χρώμα που συναντάμε λοιπόν στο σήμα. Όταν όμως οι συνθήκες δεν το επιτρέπουν πρέπει να υπάρχει και μία δεύτερη επιλογή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι το λευκό. Το χρώμα αυτό εξυπηρετεί στην περίπτωση που το φόντο μας είναι κόκκινο ή κάποια επεξεργασμένη φωτογραφία, όπως θα δούμε και στον παρακάτω σχεδιασμό. Δημιουργεί έναν κενό χώρο και κάνει το σήμα να ξεχωρίζει σε συγκεκριμένα παρασκήνια ακόμα κι αν δεν είναι τόσο επιβλητικό.

Ο συνδυασμός των 2 χρωμάτων ισορροπεί και εναρμονίζει την συνολική εικόνα της ταυτότητας, «δένοντας» τη με τα ήδη υπάρχοντα στοιχεία του χωριού.

3. 5 ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

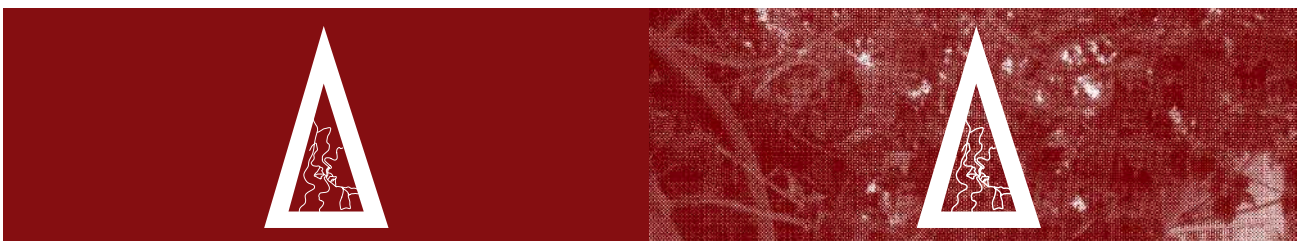
Ο χώρος αυτός, αναφέρεται σε όλες τις επιφάνειες, στις οποίες θα εφαρμόζονται στο σήμα όταν αυτό τοποθετείται στον χάρτη και το photo book αλλά και οπουδήποτε αλλού μπορεί να χρειαστεί. Στα παρακάτω παραδείγματα, βλέπουμε αναλυτικά τις επιτρεπτές αλλά και μη επιτρεπτές χρήσεις του.

Το κόκκινο-μπορντό χρώμα του σήματος χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό και θα μπορούσαμε να πούμε πως υπερισχύει. Αυτό που είναι σημαντικό να τηρείται όταν τοποθετείται είναι ο παρασκήνιος χώρος του να είναι λευκός ή «κενός». Στην περίπτωση που χρειάζεται να τοποθετηθεί επάνω σε μία φωτογραφία, τότε επιτρέπεται με την προϋπόθεση ότι το φωτογραφικό υλικό βρίσκεται σε χαμηλό opacity ή τα χρώματά του δεν είναι σκούρα.

Αυτό που αποφεύγουμε αυστηρά, είναι το σήμα αυτό να τοποθετηθεί σε παρασκήνιο με κάποιο σκούρο, μπορντό ή κόκκινο χρώμα, το οποίο -όπως αναφέραμε- συναντάται συχνά. Επιπλέον, όπως θα δούμε το photo book εμπεριέχει φωτογραφικό υλικό το οποίο μετά από επεξεργασία είναι μπορντό και με εφέ halftone, είναι δηλαδή μία επιφάνεια στην οποία δεν μπορεί να τοποθετηθεί το συγκεκριμένο σήμα.

Επειδή όπως προαναφέραμε, το κόκκινο χρώμα υπερισχύει στον σχεδιασμό, το λευκό σήμα χρησιμοποιείται σε όλες εκείνες τις περιπτώσεις όπου το φόντο, είναι κόκκινο ή κάποια φωτογραφία, τις οποίες η πυκνότητα χρώματος την καθιστά επιφάνεια όπου το κόκκινο-μπορντό σήμα δε θα μπορούσε να διαβαστεί. Η χρήση αυτής της εκδοχής, γίνεται κυρίως στο photo book το οποίο έχει ποικιλία φωτογραφιών.

Από την άλλη, η χρήση του λευκού λογότυπου είναι απαγορευμένη να εφαρμόζεται στον ήδη λευκό χάρτη και σε οποιοδήποτε λευκό, γκρι ή ήπιων τόνων χρώμα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση μία ακόμα απαγορευμένη χρήση είναι, το παρασκήνιο να αποτελεί κάποια εικόνα με χαμηλό opacity ή ήπια χρώματα, διότι, ως αποτέλεσμα, το σήμα δε θα είναι αναγνωρίσιμο και -πρωτίστως- ορατό.

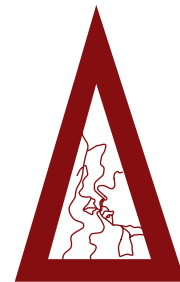

3.6 ΜΕΓΙΣΤΟ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ

Στο συγκεκριμένο project τα μεγέθη στο σήμα αυτό δεν ποικίλουν. Περιορίζονται σε 2 διαφορετικές διαστάσεις οι οποίες εξυπηρετούν τον σχεδιασμό και συνιστώνται να χρησιμοποιούνται και σε ένα γενικότερο πλαίσιο. Με κύριο μέλημα την αναγνωσιμότητα έχουμε την πρώτη εκδοχή, η οποία είναι αυτή των 6,5 X 11,0 εκατοστών. Το μέγεθος αυτό, χρησιμοποιείται στο πρωτοσέλιδο του χάρτη αλλά και στο εξώφυλλο του συνοδευτικού photo book. Όταν τοποθετείται στις παραπάνω επιφάνειες είναι επιβλητικό, με το δευτερεύον στοιχείο του, δηλαδή το τμήμα του χάρτη στο εσωτερικό του, να είναι εξίσου εμφανές αφού το πάχος των 1 στιγμών δίνει μία λεπτομερή διάσταση.

Το ελάχιστο μέγεθος του σήματος είναι 2,5 εκατοστά X 3,5 εκατοστά. Χρησιμοποιείται ως σύμβολο στον χάρτη αλλά και ως σήμα στο εσωτερικό του συνοδευτικού photo book. Συγκεκριμένα συνοδεύει τα υπόλοιπα επεξηγηματικά σύμβολα που βρίσκονται διασκορπισμένα μέσα στον χάρτη όπως θα δούμε και στην παρακάτω ανάλυσή του. Όσο για το photo book, η διάσταση αυτή του σήματος χρησιμοποιείται στις εναρκτήριες σελίδες αλλά και στο οπισθόφυλλο.

Οι εσωτερικές γραμμές του σήματος έχουν πάχος το οποίο μεταβάλλεται αναλογικά με το μέγεθος του σήματος. Έτσι, όταν το σήμα έχει το μέγιστο μέγεθός του, οι γραμμές αυτές είναι 1,0 pt., ενώ στο ελάχιστο μέγεθος, είναι 0,5 pt.

3 . 7 ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Το σήμα χρησιμοποιείται ως γραμμή βάσης, στην οποία αναγράφεται το αντικείμενο που τοποθετείται το “Δ” κάθε φορά, είτε αυτό είναι προωθητικό υλικό, είτε το photo book ή φυσικά ο χάρτης. Το αποτέλεσμα του, είναι αναγνωρίσιμο, επιβλητικό και έχει την ιδιαίτερη αισθητική της κατεύθυνσης και του μονογράμματος του χωριού που χαρακτηρίζει ολόκληρο το προτζεκτ. Το κόκκινο χρώμα του προσδίδει τον δυναμισμό που του αναλογεί και το καθιστά ένα έντονα ευανάγνωστο σήμα.

ΔΟΤΣΙΚΟ

**PHOTO BOOK
ΔΟΤΣΙΚΟΥ**

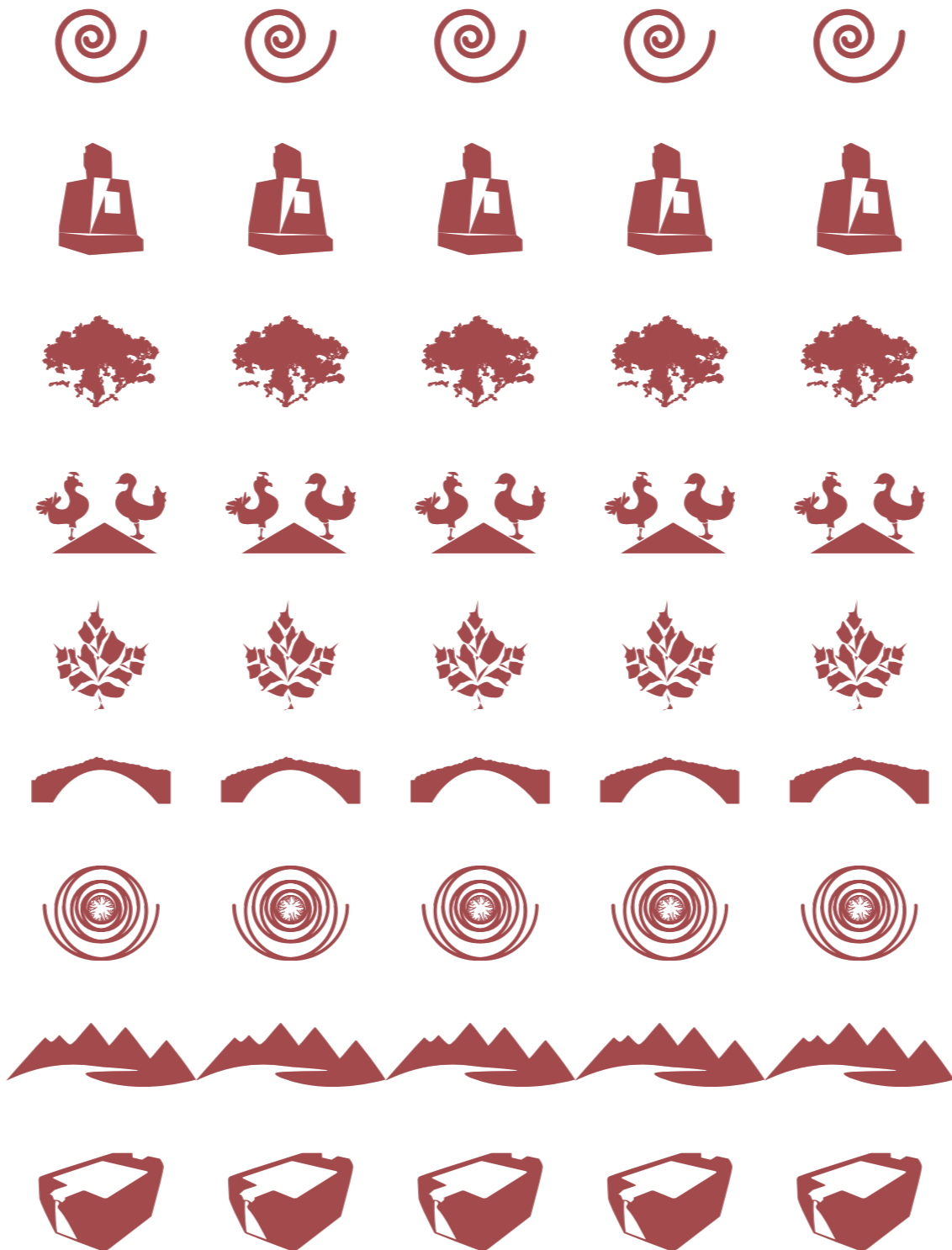

ΧΑΡΤΗΣ ΔΟΤΣΙΚΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 04

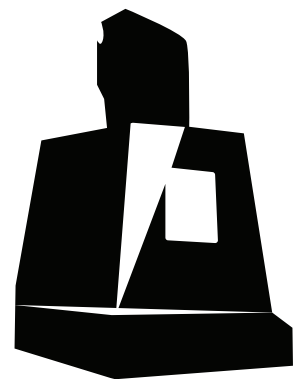
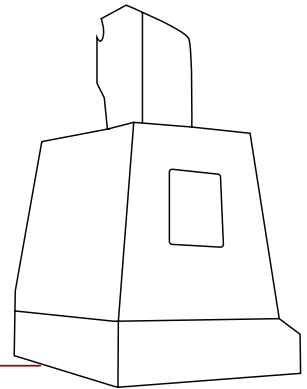
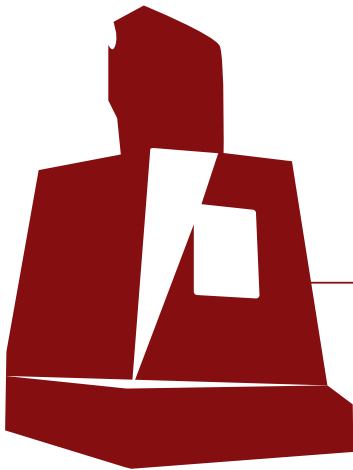
4 . 1 ΣΥΜΒΟΛΑ ΧΑΡΤΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κάθε χάρτης έχει και τα δικά του σύμβολα, τα οποία σου αναδεικνύουν τη κάθε τοποθεσία με βάση την κατά περίπτωση αισθητική τους. Στη δική μας περίπτωση, ο χάρτης μας «μιλά» για 9 τοποθεσίες ενός μικρού χωριού με όνομα Δοτσικό. Η κάθε τοποθεσία σχεδιάστηκε με τρόπο τέτοιο ώστε να της αντιστοιχεί και από ένα αντιπροσωπευτικό σύμβολο το οποίο είναι τόσο αναγνώσιμο όσο και αντιπροσωπευτικό. Κύριο σχεδιαστικό μέλημα, όπως θα δούμε και παρακάτω, είναι τα σύμβολα να είναι εμφανή, παρά το μικρό τους μέγεθος.

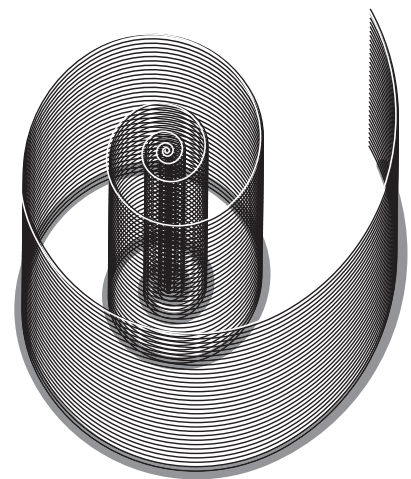
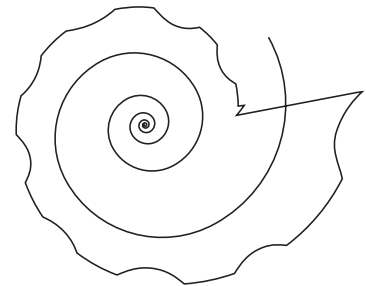
4 . 2 ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑ

Το μνημείο του Ισμαήλ Αγά έχει ένα πολύ χαρακτηριστικό σχήμα. Ο σχεδιασμός του έγινε, αναπαραστατικά με ένα γραμμικό trace του περιγράμματός του. Βλέπουμε φόρμες και αντιφόρμες σε κόκκινο και λευκό να σχηματίζουν το μνημείο. Στο κέντρο του, υπάρχει ένας παραλληλόγραμμος κενός χώρος, ο οποίος αν δει κανείς το κτίσμα από πολύ κοντά, αναγράφει το τραγούδι «Σμαήλ Αγάς». Ο διαγώνιος λευκός χώρος δίπλα του, αναπαριστά το φως του ηλίου που λούζει το μνημείο. Το τελικό σήμα υπερισχύει σε σχέση με τα προσχέδια του αφού ταιριάζει στην καθαρή αισθητική η οποία έχει επιλεγθεί για το project και διατηρεί την ευκρίνεια του παρά το μικρό του μέγεθος.

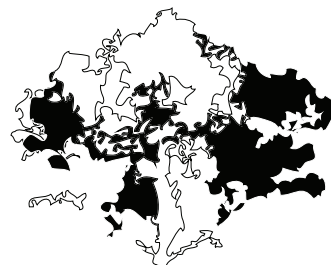
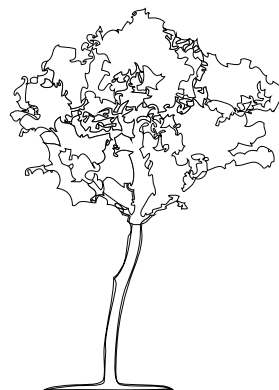
4.3 ΟΓΛΑΣ

Η περιοχή Ογλάς είναι σημείο φυσικού πλούτου και απολιθωμάτων. Τα πιο χαρακτηριστικά απολιθώματα της περιοχής είναι αυτά τα οποία μοιάζουν με πολύ μικρές σπείρες από την εσωτερική δομή των κοχυλιών. Ο σχεδιασμός του σήματος πραγματοποιήθηκε, με έμπνευση τη μορφή τους, η οποία δεσπόζει στην περιοχή με το σπειροειδές αυτό μοτίβο τους. Η γραμμή που το συντελεί έχει ένα ενιαίο πάχος και είναι αναγνωρίσιμη ως κοχύλι, όσο και να σμικρυνθεί το μέγεθός της στην επιφάνεια του χάρτη. Τα προσχέδια που αποκλείστηκαν, αν και έχουν ενδιαφέρον, τα χαρακτηρίζει μία πολύ διαφορετική σχεδιαστική προσέγγιση της οποίας η πολυπλοκότητα θα ήταν δύσχρηστη στο συγκεκριμένο project.

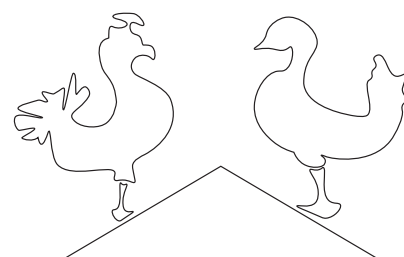
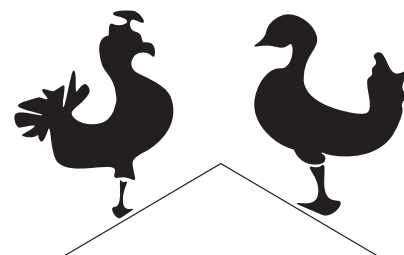
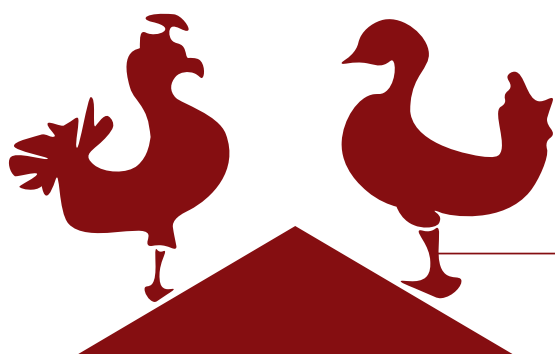
4 . 4 ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Το σήμα που σχεδιάστηκε για την Αγία Παρασκευή είναι ένα δέντρο. Ο σχεδιασμός αυτός προκύπτει από την έρευνα για την εκκλησία αυτή, η οποία αναφέρει την παράδοση των οικογενειών και την σημαντικότητα των δέντρων σε αυτή. Συγκεκριμένα, σχεδιαστικά βλέπουμε την κορυφή ενός δέντρου το οποίο είναι ανθισμένο και έχει πάρει την έμπνευσή του από την μορφή της βελανιδιάς. Το κόκκινο χρώμα «γεμίζει» το σήμα μας παραπίπτοντας σχεδιαστικά τις λεπτομέρειες των φύλλων. Τα προσχέδια για το συγκεκριμένο σήμα, αν και πολύ κοντά στην αισθητική που αποζητά το ύφος της εργασίας, δε θα ήταν αντιληπτά κατά τη σμίκρυνσή τους επάνω στον χάρτη, δημιουργώντας μία σχεδιαστική «σύγχυση» από λεπτεπίλεπτο lineart.

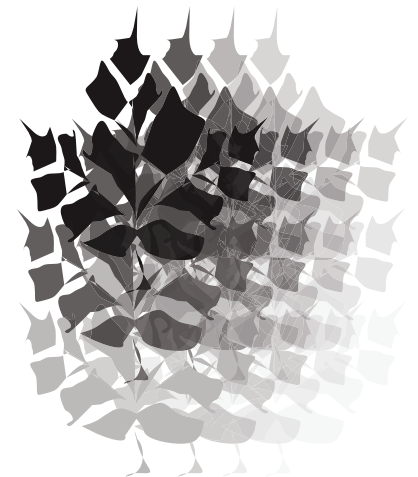
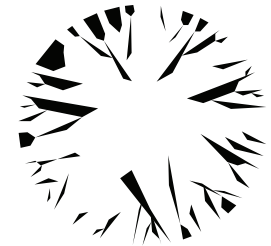
4 . 5 ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο σχεδιασμός του σήματος του Αγίου Αθανασίου αναπαριστά δύο πτηνά που βρίσκονται στο τέμπλο της εκκλησίας σε ξύλινη μορφή. Ο σχεδιασμός τους τηρεί «καθαρό» ύφος με γραμμικό τρόπο και γέμισμα των δύο μορφών. Τα δύο πτηνά αναπαρίστανται να στέκονται επάνω σε μία τριγωνική οροφή η οποία χαρακτηρίζει το ιερό στο οποίο στέκονται και στην πραγματικότητα κοιτώντας το ένα το άλλο. Συνολικά ο σχεδιασμός χαρακτηρίζεται από καθαρότητα και στιβαρότητα. Τα προσχέδια τα οποία απορρίφθηκαν, αν και μοιάζουν αρκετά με την τελική επιλογή, δεν έχουν το ίδιο βάρος ούτε την οπτική αυτή στιβαρότητα που χρειάζεται ένα τόσο μικρό σήμα. Το αίσθημα της πληρότητας τους ήταν ελλιπές.

4 . 6 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ

Το σήμα της κεντρικής πλατείας είναι εμπνευσμένο από το δέντρο που κυριαρχεί στο σημείο αυτό του χωριού, δηλαδή, τον πλάτανο. Το πλατανόφυλλο έχει αρκετά χαρακτηριστική μορφή. Σχεδιάστηκε λοιπόν με γεμίσματα τα οποία δημιουργούν συνολικά το σώμα και το έλασμα του φύλλου και καταλήγουν στη βάση του. Οι αντιφóρμες δημιουργούν τις νευρώσεις του και η συνολική εικόνα του είναι ξεκάθαρη και αντιπροσωπευτική της μορφής του. Όπως και στα προηγούμενα σήματα, τα προσχέδια που δημιουργήθηκαν για την κεντρική πλατεία, δεν εξυπηρετούσαν, δεδομένης της σμίκρυνσής τους. Η ιδιότητα της σηματοδότησης τους, «χανόταν» στον λεπτομερειακό σχεδιασμό τους.

4.7 Η ΓΕΦΥΡΑ

Το σήμα του γεφυριού δε θα μπορούσε να είναι άλλο από μία -επίσης- γραμμική αναπαράστασή του. Για να δημιουργηθεί το σήμα αυτό, όπως και στα περισσότερα, βασίστηκε σε μία φωτογραφία του κτίσματος. Έτσι με ένα ενιαίο γέμισμα αντιλαμβανόμαστε την χαρακτηριστική τοξοειδή και πετρόχτιστη μορφή του, με τις πέτρες να προεξέχουν στο επάνω μέρος του. Ακριβώς επειδή, κύριος σκοπός, ήταν η αναπαράσταση της μορφής του, τα προσχέδια για το σήμα αυτό παρέπεμπαν σε κάτι πολύ πιο αφαιρετικό, και κατ' επέκταση μη εξυπηρετικό.

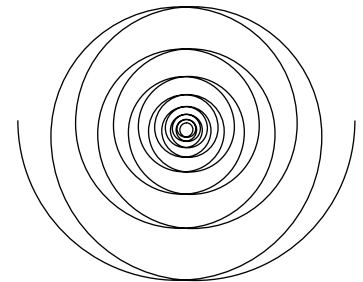
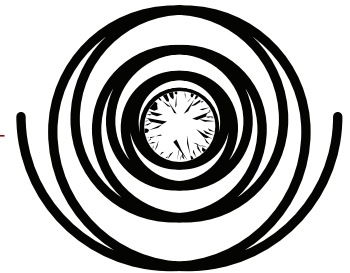
4 . 8 ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Το ποτάμι του χωριού αποτελεί και σημείο πεζοπορίας. Κύριο χαρακτηριστικό του είναι το γεγονός ότι ακολουθεί μία πολύ μεγάλη πορεία που ξεκινά από το χωριό και «χάνεται» στο βάθος των βουνών και δασών. Αυτό, λοιπόν, απεικονίζεται και στο σήμα, το οποίο μας δείχνει τη φόρμα πέντε βουνοκορφών, σε διαφορετικά μεγέθη που δίνουν την αίσθηση του βάθους. Η αντιφόρμα που σχηματίζεται από τα βουνά αυτά και «χάνεται» στο βάθος που δημιουργούν, είναι, το ποτάμι που ρέει. Τόσο το στοιχείο της γης όσο και του νερού είναι εμφανή, όπως ακριβώς είναι και στην πραγματική διαδρομή. Τα προσχέδια του σήματος αυτού αν και ικανοποιητικά, είχαν μικρές λεπτομέρειες, οι οποίες, τα καθιστούσαν πολύπλοκα, γι' αυτό και δεν χρησιμοποιήθηκαν.

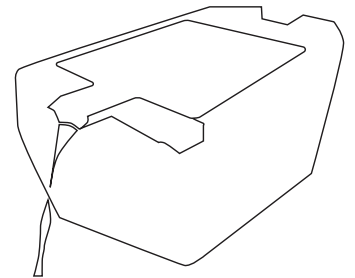
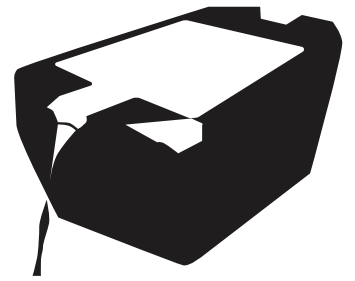
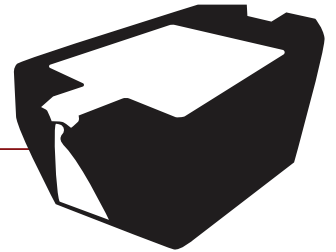
4.9 ΙΣΙΩΜΑ

Το σήμα του Ισιώματος, αναπαριστά το έθιμο που παίρνει μέρος την δεύτερη πλατεία του χωριού. Αυτό που βλέπουμε είναι δύο ισοπαχείς σπείρες να συγκλίνουν η μία πάνω στην άλλη. Στο κέντρο τους βλέπουμε κατοπικά ένα δέντρο. Η εικόνα αυτή συμβολίζει τους δύο κύκλους που δημιουργούνται όταν χορεύουν άντρες και γυναίκες στο πανηγύρι του χωριού ταυτόχρονα γύρο από το δέντρο της πλατείας. Το σήμα αυτό λοιπόν, με τον ίδιο ισοπαχή και λιτό σχεδιασμό είναι πιο σημασιολογικό παρά αναπαραστατικό. Για τα προσχέδιά του χρησιμοποιήθηκε ακριβώς η ίδια φιλοσοφία με έναν ακόμα πιο αφαιρετικό τρόπο, ο οποίος όπως προαναφέραμε, δεν εξυπηρετεί.

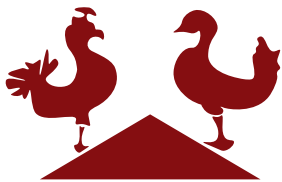
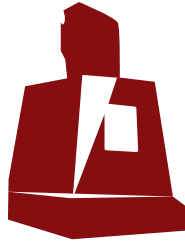
4 . 10 ΒΡΥΣΗ (ΣΙΩΠΟΤΟΣ)

Σε αντίθετο σχεδιασμό το σήμα αυτό, είναι σχεδιασμένο αναπαραστατικά και αυτό που μας δείχνει είναι μία γούρνα από την οποία ρέει νερό. Το σήμα του Σιωπώτου, δηλαδή της πηγής και βρύσης του χωριού, βασίζεται στην χαρακτηριστική μορφή των ξύλινων γουρνών που συναντώνται συχνά στα ορεινά χωριά. Η φόρμα του σχεδιασμού δημιουργεί την ίδια τη γούρνα, στιβαρή και παχιά, ενώ η αντιφόρμα, δηλαδή ο λευκός χώρος, αναπαριστά το κρύο τρεχούμενο νερό της. Τα προσχέδιά του αν και παρόμοια με το τελικό αποτέλεσμα, δεν προσδίδουν αυτή την ενιαία αισθητική η οποία έχει επιλεχθεί να ακολουθηθεί συνολικά στο project.

4 . 11 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τα σήματα/σύμβολα του χάρτη έχουν ένα ενιαίο και «καθαρό» ύφος. Αυτό που τα κάνει να ξεχωρίζουν είναι τόσο το κόκκινο χρώμα τους όσο και η χρήση της φόρμας και αντιφόρμας που δημιουργείται μέσω του σχεδιασμού τους. Κύριο μέλημα δεν είναι μόνο να ταιριάζουν αισθητικά μεταξύ τους αλλά και να μπορούν να είναι αναγνωρίσιμα παρά το μικρό τους μέγεθος, όπως απαιτείται άλλωστε να συμβαίνει κατά την απεικόνιση σε έναν χάρτη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 05

5.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΧΑΡΤΗ

Ο χάρτης αυτός σχεδιάστηκε για να δώσει σε 9 σημεία ενός μικρού χωριού της δυτικής Μακεδονίας με το όνομα Δοτσικό την αναγνώριση που τους αξίζει, όπως επίσης να δώσει μια ακριβή εικόνα πολλών ιστορικών πτυχών του χωριού του οποίου η ύπαρξη χάνεται στα βάθη του Μεσαίωνα. Στο σύνολό του, όπως θα δούμε υλοποιήθηκε με γνώμονα έναν πιο σύγχρονο σχεδιασμό που «γίνεται ένα» με την ήδη υπάρχουσα αισθητική ταυτότητας του τόπου μέσω του αντίστοιχου site και της εφαρμογής του, ακολουθώντας τις σύγχρονες τάσεις και βοηθώντας τον επισκέπτη να κατανοήσει την τοποθέτηση του χωριού και των αναφερόμενων μνημείων του στο χώρο, όπως επίσης και να βοηθήσουν τον επισκέπτη-περιπατητή να εμβαθύνει στην ομορφιά του τόπου, να κατανοήσει το «τι» και το «πώς» σημαντικών ιστορικών μνημείων του Δοτσικού κι έτσι να γίνει «ένα» με τον τόπο, αποκτώντας ένα γνωστικό δέσιμο με αυτόν, ένα κληροδότημα που θα βοηθήσει τον ίδιο αλλά και επόμενους επισκέπτες να απολαύσουν το κάλλος και την πραγματική, ιστορική, πολιτιστική και γεωλογική ταυτότητα του Δοτσικού. Παρακάτω θα δούμε τη σχεδιαστική πορεία του και τα επιμέρους στοιχεία του και συνολικά την υλοποίηση της φιλοσοφίας του.

5 . 2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΑΡΤΗ

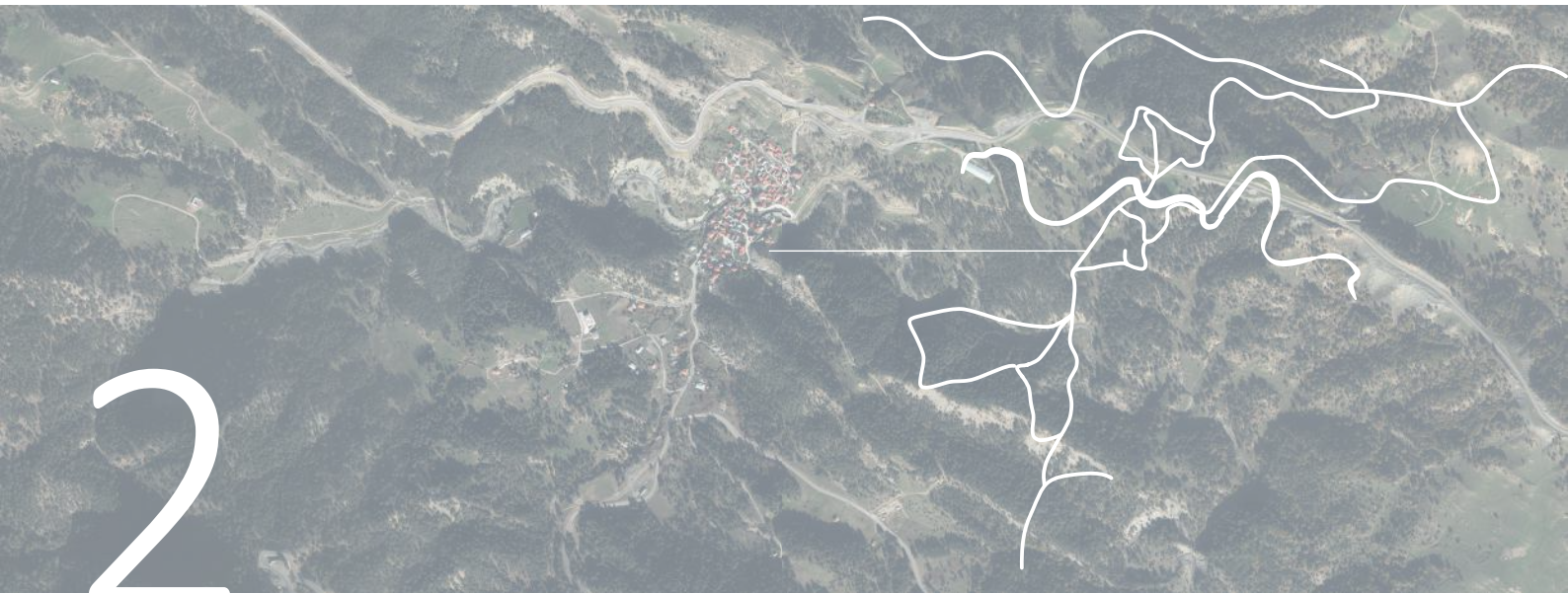
Ο σχεδιασμός ενός χάρτη απαιτεί, πρωτίστως, ακρίβεια. Ο σχεδιασμός του δεν μπορεί να βασίζεται στην προσωπική εμπειρία, ούτε σε εικασίες. Αυτό σημαίνει πως σε πρώτη φάση, χρειαζόμαστε μία έγκυρη και ακριβής αναπαράσταση του τόπου που θέλουμε να σχεδιάσουμε, κατοψικά.

Η παρακάτω εικόνα ονομάζεται «αερογραφία» και αναπαριστά το Δοτσικό Γρεβενών με ευκρίνεια και λεπτομέρεια. Ως αεροφωτογραφία, χαρακτηρίζεται γενικά οποιαδήποτε φυτογραφία της γήινης επιφάνειας, είτε της ξηράς, είτε της θάλασσας, που έχει ληφθεί από τον αέρα, δηλαδή, από πτητικό μέσο όπως ένα αεροπλάνο, ελικόπτερο ή αερόθερμο.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε σε δεύτερη φάση, είναι ο σχεδιασμός με ψηφιακά μέσα πάνω από τη φωτογραφία αυτή. Το πρόγραμμα το οποίο χρησιμοποιήθηκε για να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο, ονομάζεται “Rhino 3D” και είναι, φυσικά, σχεδιαστικό. Αρχισα λοιπόν, να σχεδιάζω πάνω από την εικόνα του χωριού γραμμές, καμπύλες και γεμίσματα κάθε δρόμου, κεντρικής αρτηρίας και σπιτιού του χωριού μου. Το αποτέλεσμα όταν αφαιρέθηκε η φωτογραφία από τον παρασκήνιο χώρο ήταν η γραμμική αναπαράσταση του χωριού με απόλυτη ακρίβεια.

Το τελικό αυτό σχέδιο, λοιπόν, αποτέλεσε τη βάση στην οποία στηρίχτηκε η δημιουργία του χάρτη μας. Το σχέδιο αυτό, σε τρίτο στάδιο, μεταφέρθηκε στο σχεδιαστικό πρόγραμμα “Adobe Illustrator”, στο οποίο οι γραμμές και οι καμπύλες επεξεργάστηκαν ως προς το πάχος και το χρώμα τους. Στο στάδιο αυτό δημιουργήθηκαν και τα πρώτα προσχέδια.

Τα σύμβολα του χάρτη, τα οποία έχουμε ήδη αναλύσει, τοποθετούνται τόσο μέσα στην γραφική αναπαράσταση του χωριού, όσο και στην άκρη του χαρτιού, όπου δίπλα τους παρατίθενται σύντομα και περιεκτικά κάποιες πληροφορίες. Στο εσωτερικό του χάρτη κάθε τοποθεσία δεν έχει μόνο το σήμα της αλλά συνάμα τονίζεται μέσω του γεμίσματος της με χρώμα σε κάθε κτίσμα/σημείο αναφοράς. Έτσι ο αναγνώστης καταλαβαίνει γρήγορα σε ποιο ακριβώς σημείο αναφέρεται η κάθε σηματοδότηση.

Ο περιβάλλοντας χώρος του χωριού περικλείεται από το ποτάμι του, τα βουνά και τα δάση. Η αναπαράσταση αυτών των στοιχείων έγινε με τα αντίστοιχα σήματα που σχεδιάστηκαν σαν διακοσμητικά στοιχεία και γεμίζουν τον κενό χώρο που σταματά ο μικρός πολιτισμός και αρχίζει το έδαφος που ανήκει αποκλειστικά στη φύση.

Επιμέρους στοιχεία βλέπουμε, γύρω από το χάρτη όπως, τον τίτλο του, τις συντεταγμένες και τη πιξίδα. Οι χαρακτήρες του τίτλου είναι της γραμματοσειράς του project, δηλαδή, της Advent Pro, όπως επίσης και οι συντεταγμένες. Η πιξίδα, έχει σχεδιαστεί με βάση το σήμα της εργασίας, δηλαδή, το χαρακτηριστικό «Δ». Τρία «δέλτα» δείχνουν προς κάθε κατεύθυνση, με το δέλτα που δείχνει στο βορρά, να είναι σε bold. Αυτό εξυπηρετεί στο γεγονός ότι βλέπουμε τον χάρτη σε μία αναπαράσταση που γίνεται από βόρεια προς νότια. Μπορούμε έτσι να κατευθυνθούμε με ακρίβεια στο χωριό. Δίπλα από κάθε κατάληξη του «Δ» βλέπουμε πως υπάρχει και το αντίστοιχο γράμμα του ορίζοντα: «B» για τον Βορρά, «N» για τον Νότο, «A» για την Ανατολή και «Δ» για τη Δύση.

Τα σύμβολα του χάρτη, τα οποία έχουμε ήδη αναλύσει, τοποθετούνται τόσο μέσα στην γραφική αναπαράσταση του χωριού, όσο και στην άκρη του χαρτιού, όπου δίπλα τους παρατίθενται σύντομα και περιεκτικά κάποιες πληροφορίες. Στο εσωτερικό του χάρτη κάθε τοποθεσία δεν έχει μόνο το σήμα της αλλά συνάμα τονίζεται μέσω του γεμίσματος της με χρώμα σε κάθε κτίσμα/σημείο αναφοράς. Έτσι ο αναγνώστης καταλαβαίνει γρήγορα σε ποιο ακριβώς σημείο αναφέρεται η κάθε σηματοδότηση.

Ο περιβάλλοντας χώρος του χωριού περικλείεται από το ποτάμι του, τα βουνά και τα δάση. Η αναπαράσταση αυτών των στοιχείων έγινε με τα αντίστοιχα σήματα που σχεδιάστηκαν σαν διακοσμητικά στοιχεία και γεμίζουν τον κενό χώρο που σταματά ο μικρός πολιτισμός και αρχίζει το έδαφος που ανήκει αποκλειστικά στη φύση.

Επιμέρους στοιχεία βλέπουμε, γύρω από το χάρτη όπως, τον τίτλο του, τις συντεταγμένες και τη πιξίδα. Οι χαρακτήρες του τίτλου είναι της γραμματοσειράς του project, δηλαδή, της Advent Pro, όπως επίσης και οι συντεταγμένες. Η πιξίδα, έχει σχεδιαστεί με βάση το σήμα της εργασίας, δηλαδή, το χαρακτηριστικό «Δ». Τρία «δέλτα» δείχνουν προς κάθε κατεύθυνση, με το δέλτα που δείχνει στο βορρά, να είναι σε bold. Αυτό εξυπηρετεί στο γεγονός ότι βλέπουμε τον χάρτη σε μία αναπαράσταση που γίνεται από βόρεια προς νότια. Μπορούμε έτσι να κατευθυνθούμε με ακρίβεια στο χωριό. Δίπλα από κάθε κατάληξη του «Δ» βλέπουμε πως υπάρχει και το αντίστοιχο γράμμα του ορίζοντα: «B» για τον Βορρά, «N» για τον Νότο, «A» για την Ανατολή και «Δ» για τη Δύση.

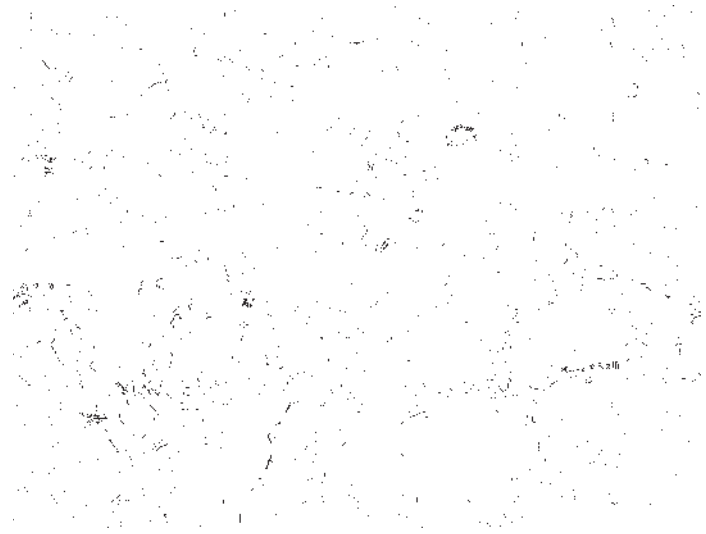

Το τοπογραφικό του χωριού στην εργασία αυτή λειτουργεί ως ένα διακοσμητικό στοιχείο. Χρησιμοποιείται και στις δύο πτυχές του χάρτη, λειτουργώντας τόσο ως διακόσμηση όσο και ως μία λειτουργική γραμμική αναπαράσταση του τόπου γύρω από το χωριό, ο οποίος περιβάλλεται απο υψώματα, βουνοκορφές και δάση.

Η απόκτησή τόσο του τυπογραφικού όσο και της αεροφωτογραφίας, έχει γίνει μέσω του αρχιτεκτονικού γραφείου "Ahylo", στο οποίο πραγματοποιήσα την Πρακτική μου άσκηση.

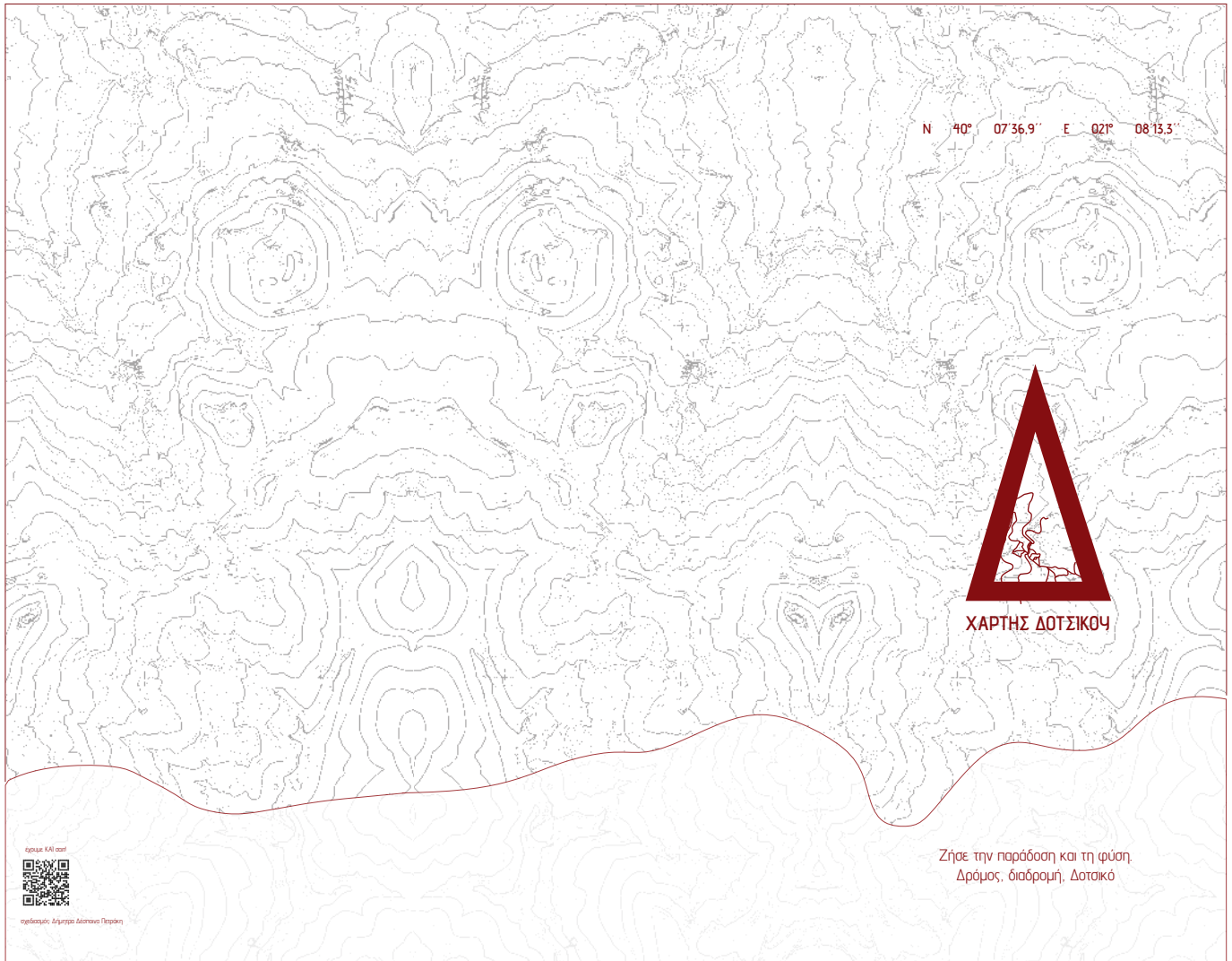
Ο πίνακας πληροφοριών βρίσκεται στην δεξιά άκρη του χάρτη. Σε μία στήλη, λοιπόν, αναγράφονται οι αριθμημένες τοποθεσίες, με τα αντίστοιχα σήματά τους. Δίπλα από κάθε σήμα της τοποθεσίας, υπάρχει κείμενο, το οποίο δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον τόπο. Το κόκκινο χρώμα για άλλη μία φορά κυριαρχεί τόσο σε σήματα όσο και σε κείμενο.

- **1. Απολιθώματα**
Στη θέση «Ολγός» του χωριού, μπορεί κανείς να βρει απομεινάρια άλλης ζωής, κοινώς, απολιθώματα, τα οποία ανήκουν στον φυσικό θύσαυρό του χωριού.
- **2. Μνημείο Ισαμήλ Αγά**
Το μνημείο έχει τοποθετηθεί στην είσοδο του χωριού και τιμά τη μνήμη όσων έχασαν τη ζωή τους κατά τον αγώνα ενάντια στον Ισαμήλ Αγά.
- **3. Εκκλησία Αγίας Παρασκευής**
Η Αγία Παρασκευή αποτελεί σημαντικό σημείο ένωσης όλων των οικογενειών του χωριού κατά την περίοδο του πανηγυριού τον μήνα του Ιουλίου.
- **4. Εκκλησία Αγίου Αθανασίου**
Ο Ναός του Αγίου Αθανασίου, χτισμένος το καλοκαίρι του 1865 είναι η εκκλησία που βρίσκεται μέσα στο χωριό και λαμβάνουν μέρος οι περισσότερες λειτουργίες.
- **5. Κεντρική Πλατεία**
Η πλατεία βρίσκεται στο κέντρο του χωριού και φιλοξενεί ντόπιους και επισκέπτες. Είναι σημείο συνάντησης, γιορτής και ξεκούρασης.
- **6. Το γεφύρι**
Μονότοξη και καμαρωτή, η γέφυρα ενώνει τους δύο μαχαλάδες του χωριού από το 1804 μέχρι και σήμερα. Το κύριο και πιο εντυπωσιακό κτίσμα του χωριού...
- **7. Το ποτάμι**
Το ποτάμι αποτελεί ένα αξιοθέατο από μόνο του. Ξεκινώντας από το κέντρο του χωριού μπορεί κανείς να το ακολουθήσει και να εξερευνήσει τη πανέμορφη διαδρομή του.
- **8. Το ΐσιωμα**
Η δεύτερη πλατεία του χωριού, ονόματι «ΐσιωμα», αποκτά ζωή κατά τις μέρες του πανηγυριού, όπου οι ντόπιοι τιμούν τα έθιμά τους.
- **9. Σιώποτος**
Ο Σιώποτος είναι η πιο γνωστή βρύση του χωριού. Με πέτρινο κιόσκι και όμορφο νερό.

Η δεύτερη όψη του χάρτη, δεδομένου ότι λειτουργεί ως φυλλάδιο, είναι αυτή που εμφανίζεται όταν αυτός, είναι διπλωμένος. Έχει λοιπόν, δικό του εξώφυλλο και οπισθόφυλλο. Στην όψη αυτή, βλέπουμε το σήμα του project, ένα σλόγκαν, διακοσμητικά σχέδια με έμπνευση το τοπογραφικό καθώς και ένα QR, το οποίο, οδηγεί σε ηλεκτρονική on line εφαρμογή που υποστηρίζει την ψηφιακή επέκταση του χάρτη σε συνοδεία με πλούσιο φωτογραφικό υλικό ψηφιακής γκαλερί.

Στο τελικό αποτέλεσμά του, ο χάρτης, λειτουργεί ως φυλλάδιο, ως έναν σύγχρονο μέσο καθοδήγησης αλλά και ως μέρος ενός συνόλου, το οποίο σε βοηθά να καταλάβεις και να βιώσεις το Δοτσικό Γρεβενών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 06

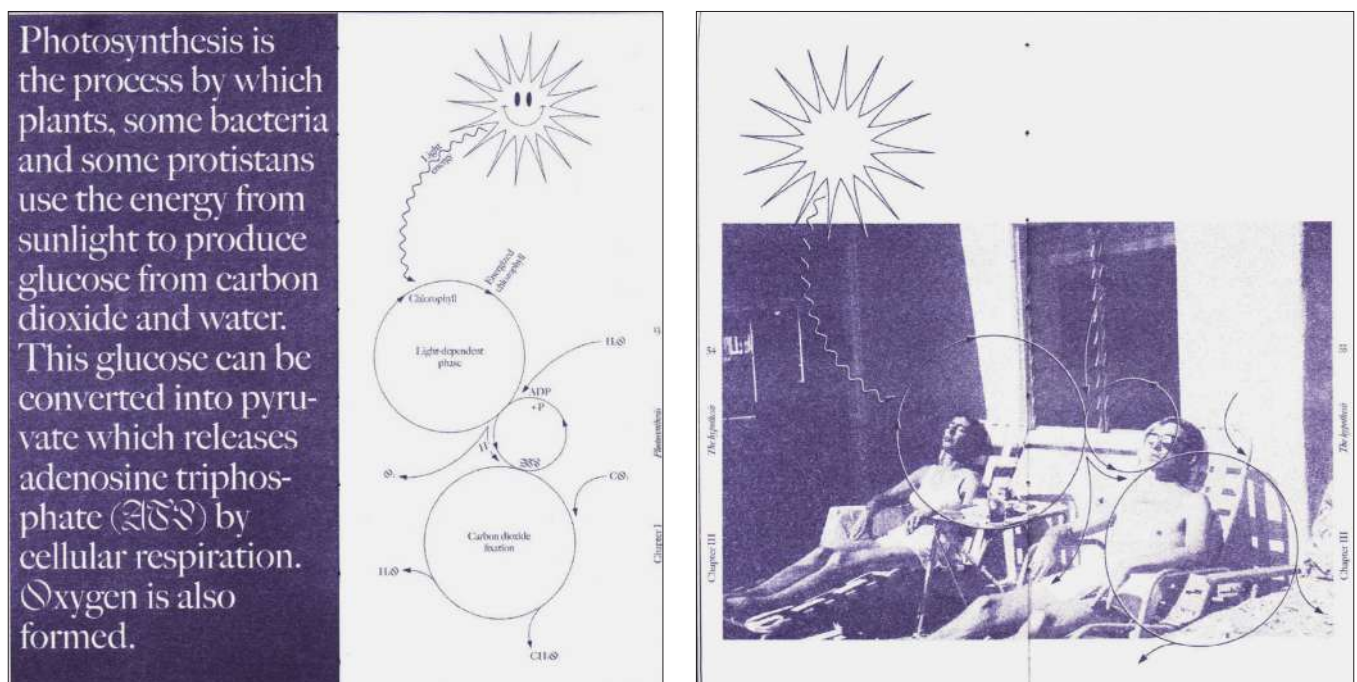
6.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ PHOTO BOOK

Η ιδέα του photo book προέκυψε από τον αρχικό στόχο, του να καταφέρει κανείς να βιώσει το χωριό σαν ντόπιος. Το περιεχόμενό του αποτελείται από τις 9 τοποθεσίες του χάρτη. Τα σύμβολά τους βρίσκονται σε κάθε ενότητα έτσι ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να γνωρίζει την ακριβή τοποθεσία στο χωριό. Για τον λόγο αυτό, ο χάρτης και το photo book, λειτουργούν συμπληρωματικά το ένα ως προς το άλλο, με αποτέλεσμα να χτίζουν μαζί μία ολοκληρωμένη εικόνα για το Δοτσικό.

6.2 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ PHOTO BOOK

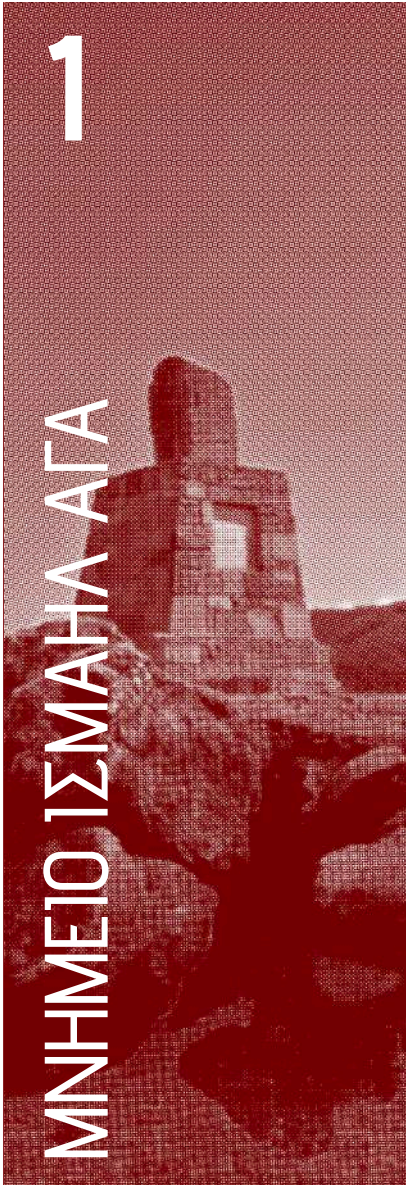
Σε ότι έχει να κάνει με την αισθητική του βιβλίου αυτού, τα χρώματα και η τυπογραφία ταιριάζουν απόλυτα με τον χάρτη μας, δημιουργώντας έτσι την αίσθηση αυτής της συμπληρωματικής επέκτασης που επιχειρείται να επιτευχθεί. Το βιβλίο έχει διάσταση 9.5cm X 28cm, όπου σε συνδυασμό με τον Χάρτη των 42cm X 30cm, δημιουργούν ένα μακρόστενο έντυπο σετ. Με κόκκινο και λευκό, αυτό το photo book, βοηθά τον αναγνώστη να κατανοήσει την ομορφιά του Δοτσικού.

Η ιδέα της ψηλόλιγνης μορφής του βιβλίου προέκυψε τόσο από τις διαστάσεις του Χάρτη όσο και από αναζήτησης έμπνευσης, η οποία κατέληξε στον γραφίστα "Samuel Salminen" και το έργο του "Symbiosis", ένα μικρό βιβλίο με μακρόστενη μορφή, έντονη μεγάλη τυπογραφία και επεξεργασμένες εικόνες.

6.3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

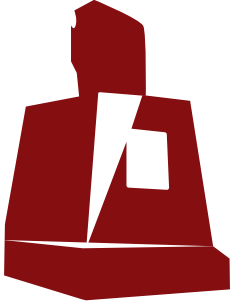
Οι πληροφορίες που προσφέρει το βιβλίο, αν και σύντομες, είναι οι πιο σημαντικές. Η τοποθέτησή τους γίνεται σε ένα δισέλιδο, στο οποίο συνυπάρχουν ο τίτλος και ο αριθμός της τοποθεσίας σε συνδυασμό με το -κατά περίπτωση- σήμα του. Η αριστερή σελίδα -όπως βλέπουμε- καταλαμβάνεται από μία φωτογραφία του χωριού η οποία είναι επεξεργασμένη με δύο τρόπους. Με ένα φίλτρο half tone, έχει αποκτήσει αισθητική που θυμίζει παλιά φωτογραφία, σα να έχει υφή αλλά και μία πιο vintage νότα, όπως ταιριάζει άλλωστε και σε ένα χωριό. Αυτό που τη «δένει» όμως, με το project συνολικά είναι το κόκκινο/μπορντό χρώμα το οποίο αποκτά μετά από την τελική επεξεργασία.

1

ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑ

Ένα μνημείο αφιερωμένο στους μαχητές του Δοτσικού που τόλμησαν το 1775 να τα βάλουν με εκπρόσωπο της πανίσχυρης, τότε, Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, Ισμαήλ Αγά. Ένα από τα τραγούδια - έθιμα του χωριού είναι χαραγμένο σε πλάκα που βρίσκεται επάνω στο μνημείο.

Το δισέλιδο που ακολουθεί, είναι γεμάτο με φωτογραφικό υλικό από το χωριό. Οι φωτογραφίες αυτές προέρχονται από την προσωπική μου συλλογή από την, ανά τα χρόνια, παρουσία μου στο Δοτσικό. Χάρη στα μαθήματα φωτογραφίας που παρακολούθησα στο πρώτο έτος του Πανεπιστημίου μας, απέκτησα μία ιδιαίτερη αγάπη προς αυτή. Οι φωτογραφίες ποικίλουν από πολύ κοντινές και λεπτομερείς λήψεις της φύσης, μέχρι πανοραμικές λήψεις της πλατείας του χωριού. Έχουν λοιπόν τοποθετηθεί σε δικό τους «σαλόνι», δίνοντας με αυτό τον τρόπο σε όποιον θέλει να επισκεφτεί το χωριό ή βρίσκεται ήδη εκεί, την ολοκληρωμένη εικόνα στην οποία αποσκοπεί και η εργασία αυτή. Συμπληρωματικά, κάθε φωτογραφία, έχει και από έναν δικό της τίτλο, ο οποίος ταιριάζει με την αισθητική ή την βαθύτερη ιστορία της.

2

ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΓΛΑΣ

Στη περιοχή αυτή έχουν αποκαλυφθεί μεγάλες ποσότητες από απολιθωμένα κοράλλια, ανεμώνες και σφουγγάρια. Η ευρύτερη περιοχή του Βοΐου αποτελούσε κάποτε τμήμα του πυθμένα της αρχαιότερης θάλασσας, της Τηθύος και η υποχώρησή της πριν περίπου 20 εκατ. χρόνια ευνόησε τη δημιουργία τούτων των απολιθωμάτων.

Σε ένα βουνό γεμάτο κοράλλια

3

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κατά την παράδοση ο ναός της Αγίας Παρασκευής κτίστηκε στο χώρο ύστερα από την επανειλημμένη εμφάνιση της εικόνας της Αγίας στη θέση αυτή. Είναι σημείο ένωσης όπου πανηγύρια, ήθη και έθιμα, χοροί και φαγητό φέρνουν τους ανθρώπους κοντά, κάτω από τα οικογενειακά δέντρα και τις φυλλωσιές τους.

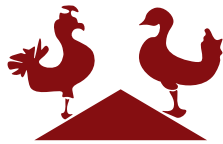
Στην καρδιά των εθίμων

4

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο ναός είναι κατασκευής του 1865 και σώζονται σ' αυτόν αγιογραφίες από τα πρώτα χρόνια οικοδόμησής του. Χαρακτηριστικό απότοκο της εποχής της Τουρκοκρατίας είναι η μικρή, σε φυσικές διαστάσεις είσοδος όσο το περίγραμμα του ανθρωπίνου σώματος, για αποφυγή έφιππων εισόδων των μουσουλμάνων και των κλεφτών. Δύο ξύλινα πτηνά βρίσκονται κρυμμένα σε κοινή θέα στον χώρο και σε προστατεύουν.

Προστασία: καμπάνα, κόκορας και χήνα

5

Η ΠΛΑΤΕΙΑ

Η πλατεία είναι, η ψυχή του χωριού. Βρίσκεται δίπλα ακριβώς από το μονότοξο γεφύρι κι έχοντας μια ελαφριά μορφολογική κλίση δίνει στον επισκέπτη μοναδική πανοραμική οπτική η οποία διανθίζεται από τα πέτρινα σπίτια και τα τρία μεγάλα πλατάνια που βρίσκονται στα άκρα και το κέντρο της. Αξίζει να αναφερθεί πως ο Θόδωρος Αγγελόπουλος, γύρισε στην πλατεία αυτή μέρος της ταινίας του, «Μεγαλέξαντρος».

Κάτω από αιώνες

6

Η ΓΕΦΥΡΑ

Το χτίσιμό της γέφυρας αναφέρεται να ξεκίνησε το 1804. Χαρακτηριστικό του είναι οι αρκάδες (κατακόρυφες πέτρες) καθώς και η λαξευμένη μορφή σε πέτρα που βρίσκεται στη νότια όψη του, η οποία διώχνει το κακό και φέρνει καλοτυχία στο χωριό. Είναι ένα γεφύρι τοξωτό, το οποίο βρίσκεται μέσα στο χωριό και ενώνει τον Τσιγκέλ με τον Κατσαβίκ μαχαλά.

Τοξωτή πετρώκιστη

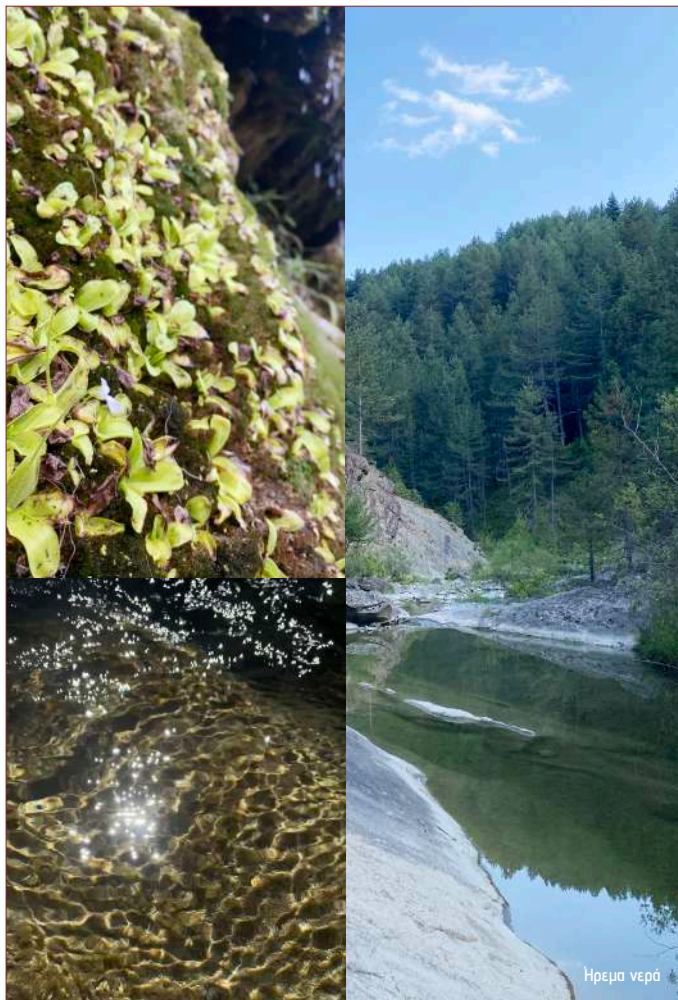
7

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Το ποτάμι αποτελεί ένα αξιοθέατο από μόνο του που αξίζει να εξερευνηθείς. Παρακάτω ακολουθεί αναλυτική πεζοπορία...

Φεύγετε από την πλατεία του Δασικού προς το πέτρινο γεφύρι και φτάνοντας εκεί ακολουθείτε αριστερά μικρό χωματόδρομο. Στη συνέχεια προχωράτε παράλληλα με το ποτάμι, περπατώντας από τη μία και από την άλλη πλευρά της όχθης του και σε 1 ώρα φτάνετε στην άσφαλτο. Αν στρίψετε δεξιά, σε 12' θα φτάσετε στο χωριό Μεσολούρι. Αν θέλετε να συνεχίσετε ως το Πρόσβαρο, συνεχίζετε ευθεία σε μικρό χωματόδρομο έχοντας το ποτάμι αριστερά σας. Σε 5' περνάτε στην απέναντι όχθη κι έπειτα από 10' ξαναγυρνάτε στην πλευρά που ήσασταν πριν. Πάνω σε μία αριστερή στροφή του δρόμου αφήνετε τον χωματόδρομο και το ρέμα και ακολουθείτε το μονοπάτι δεξιά σας σε ανατολική πορεία.

Στη διαδρομή συναντάτε πολλά μικρά ξέφωτα και σε 15' περνάτε μια μικρή λίμνη. Συνεχίζετε στο μονοπάτι και σε 10' διασχίζετε ένα ρέμα και σε 7' φτάνετε σε δασικό δρόμο. Τον ακολουθείτε και σε 25' βρίσκεστε πάλι δίπλα στο ρέμα και συνεχίζετε σε μικρό χωματόδρομο. Σε 40' φτάνετε σε σημείο θέας με ξύλινο περίπτερο και συνεχίζοντας τον χωματόδρομο σε 15' φτάνετε στο χωριό Πρόσβαρο.

Ηρεμα νερά

8

ΤΟ ΙΣΙΩΜΑ

Το απόγευμα της δεύτερης μέρας του πανηγυριού, βγαίνουν όλοι στο ίσιωμα, (τη δεύτερη πλατεία του χωριού) και χορεύουν τους παραδοσιακούς μας χορούς, με τον μεγαλύτερο σε ηλικία να τους ξεκινά. Ένας κύκλος οι γυναίκες και ένας οι άντρες. Στην πλατεία αυτή μέχρι να δύσει ο ήλιος, στήνεται γλέντι γεμάτο ζωή, με όλες τις ηλικίες και τις οικογένειες να έρχονται κοντά.

Εθιμα

9

ΣΙΩΠΟΤΟΣ

Ο Σιώποτος αποτελεί μία από τις πηγές νερού για το χωριό με χαρακτηριστικό του να είναι οι δύο ξύλινες γούρνες του. Χρονολογία κατασκευής του είναι το 1935 και ο μύθος του αναφέρεται σε νεράιδες, που αν σε ακούσουν να μιλάς κοντά του αργά τη νύχτα, σου παίρνουν μία και καλή τη λαλιά!

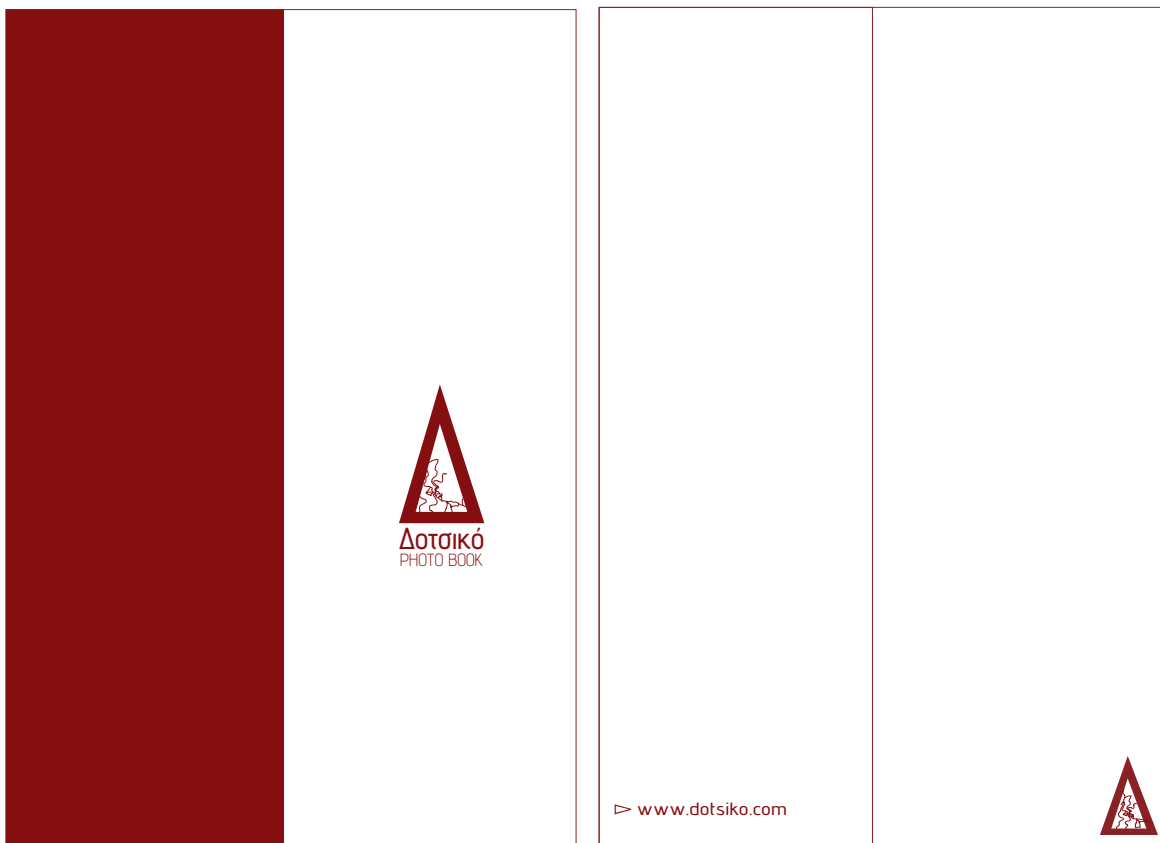

Εκεί που μένουν οι νεράιδες

Το photo book μπορεί να δίνει την αίσθηση άλμπουμ, όμως έχει τη δομή ενός βιβλίου. Έχει, λοιπόν, εναρκτήριες και τελικές σελίδες, που περιέχουν κείμενο που αναφέρεται στο δικαίωμα, το σήμα του project αλλά και το χρώμα του. Το εξώφυλλο, έχει σε τρία σημεία του κοπτικού, το οποίο επιτρέπει στον αναγνώστη να βλέπει τις 3 εικόνες που “ξεπηδούν” από τα κενά που έχουν δημιουργηθεί. Το σήμα λειτουργεί ως γραμμή βάσης για τον τίτλο “Δοτσικό photo book” και συμπληρωματικά αναγράφεται “9 τοποθεσίες, φωτογραφίες, πληροφορίες”. Οι σελίδες αυτές «δένουν» με τα υπόλοιπα σαλόνια, έτσι ώστε να αποκτήσει το photo book, τελικά, τη δομή ενός βιβλίου.

6 . 5 ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 07

7.1 ΠΡΩΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Το προωθητικό υλικό το οποίο δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει αυτό το project, περιέχει στοιχεία που συναντάμε στον χάρτη και στο σήμα, έτσι ώστε να υπάρχει έντονα η αίσθηση της εταιρικής ταυτότητας. Το υλικό αποτελείται από αφίσες, καταχωρήσεις, καπέλα, μπλουζες, τσάντες, κούπες και γραφική ύλη. Τα προϊόντα αυτά δεν επιλέχθηκαν τυχαία. Με βάση τα ήδη υπάρχοντα προωθητικά προϊόντα του Δοτσικού, αυτά που σχεδιάστηκαν μέσω αυτής της εργασίας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μία προέκτασή τους και να χρησιμοποιηθούν.

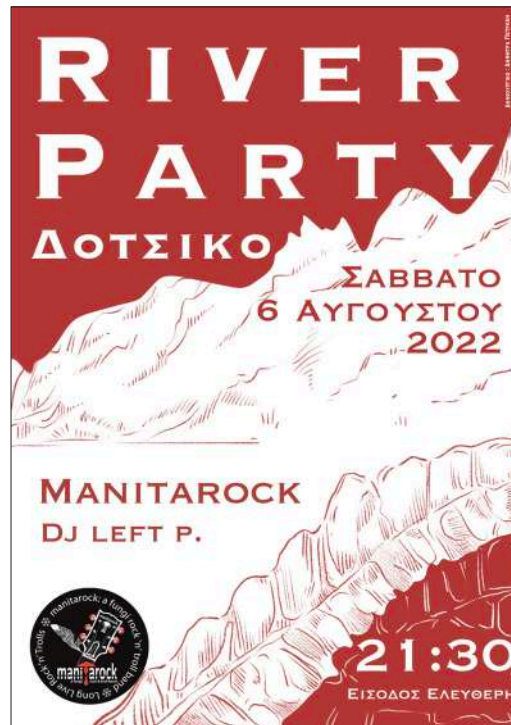
7.2 ΑΦΙΣΕΣ

Οι αφίσες των χωριών, αποτελούν μία σχεδιαστική κατηγορία από μόνες τους. Πολύ συχνά χωρίς κάποια σχεδιαστική συνοχή, δημιουργούνται με κύριο σκοπό τους να διαφημίσουν διάφορα γεγονότα και κυρίως γλέντια του τόπου. Το Δοτσικό, όπως και πολλά άλλα χωριά της περιοχής, έχει πανηγύρια αλλά και River Party, τα οποία γίνονται κάτω από την πετρόχτιστη γέφυρα. Οι αφίσες που σχεδιάστηκαν, λοιπόν, έγιναν με βάση αυτές τις δύο ετήσιες διοργανώσεις.

Οι αφίσες που αφορούν τα παραδοσιακά γλέντια, σχεδιάστηκαν με τρόπο τέτοιο, ώστε να συνδυάζεται, το παραδοσιακό ύφος των αφισών του χωριού με το σύγχρονο σχεδιασμό του project. Το αποτέλεσμα είναι λοιπόν, μία μίξη των δύο. Το κύριο μέρος του σχεδιασμού, όπως και σε αυτόν που ήδη συναντάμε στις γύρω περιοχές των χωριών βασίζεται στη φωτογραφία των καλλιτεχνών. Οι φωτογραφίες, είναι επεξεργασμένες με εφέ half tone το οποίο συναντάτε στο σχεδιασμό του project μας, με έναν μπορντό υπότονο να το χαρακτηρίζει. Με κόκκινα γράμματα, τα στοιχεία του πανηγυριού και των καλλιτεχνών, γεμίζουν τη σελίδα Α3, η οποία κάνουμε την υπόθεση ότι θα τοποθετηθεί όχι μόνο στους τοίχους των Γρεβενών αλλά και στο δρόμο μεταξύ της απόστασης των χωριών.

Όσες αφίσες αφορούν την διοργάνωση του River Party, έχουν απόλυτα σύγχρονο σχεδιασμό. Σε αντίθεση με κάποιο πανηγύρι, το River Party απευθύνεται σε αρκετά μικρότερο μέσο όρο ηλικιών χωρίς όμως να αποκλείει τους μεγαλύτερους. Ο σχεδιασμός βασίζεται τόσο σε φωτογραφίες όσο και σε σκίτσο. Οι 3 εκδοχές που παρουσιάζονται έχουν ελαφρώς διαφορετική τεχνική, με παρόμοιες όμως τεχνοτροπίες. Βλέπουμε εξ ολοκλήρου σκίτσα, τα οποία έχουν σχεδιαστεί με τρόπο έτσι ώστε να παρουσιάζονται χειροποίητα και με ζωντάνια. Διακρίνουμε μουσικούς, νότες και φυσικά το κύριο στοιχείο των River Party, το οποίο είναι η γέφυρα με το ποτάμι του χωριού. Τα σκίτσα αυτά συνδυάζονται και με φωτογραφίες, δημιουργώντας μία αίσθηση κολλάζ. Το κόκκινο, το μαύρο και το άσπρο, όπως και στην ταυτότητα της εργασίας, υπερισχύουν.

7.3 ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Οι 3 καταχωρήσεις σχεδιάστηκαν με βάση την αισθητική του project η οποία βασίζεται τόσο στο κόκκινο όσο και σε πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Παρουσιάζονται, λοιπόν, σε δισέλιδα και τα θέματα αφορούν φυσικά το Δοτσικό. Οι δύο καταχωρήσεις παρουσιάζουν το Δοτσικό στον αναγνώστη σαν μία πρώτη γνωριμία. Η τρίτη καταχώρηση, πραγματεύεται τους 9 γάμους του χωριού, ένα ιστορικό, για το χωριό, γεγονός που έγινε πριν πολλά χρόνια.

Η επιλογή του τρίτου θέματος έγινε για δύο λόγους. Αρχικά, από μόνο του είναι ένα γεγονός το οποίο έχει ενδιαφέρον ως προς την εξιστόρησή του και τον συμπωματικό του χαρακτήρα. Οι ντόπιοι το έχουν μέχρι και σήμερα ως ένα ευχάριστο θέμα συζήτησης, με πολλές οικογένειες να αποτελούν και τους απόγονους των γάμων αυτών. Κατά δεύτερον, η επιλογή του θέματος έγινε διότι ο αριθμός «9» έχει αρκετά συμβολικό χαρακτήρα με το θέμα του project, το οποίο αναφέρεται σε 9 διαφορετικές τοποθεσίες του χωριού.

Έτσι, λοιπόν, ως συνέχεια του προωθητικού υλικού έχουμε τις παρακάτω καταχωρήσεις:

Δοτσικό

Ένα διαμάντι, μέσα στην Πίνδο

Σε υψόμετρο 1060 μέτρων ανατολικά του Σμόλικα, στην οροσειρά της Πίνδου και στα βορειοδυτικά του νομού Γρεβενών, υπάρχει ένα πετρόχτιστο γραφικό χωριό, με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών του Βαίου και ένα απαράμιλλο φυσικό κάλλος, το οποίο οφείλεται στην υπέρροχη "απομόνωση" λόγω της θέσης του στο Ελλαδικό χάρτη, μα και στην παρουσία του υγρού στοιχείου ανάμεσά του.

Αποδράσεις

Το χωριό το οποίο έχει ελάχιστα κατόικους το χειμώνα αλλά αφόρμα από ζωή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες από ντόπιους που ζουν μόνιμα στην ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας αλλά και στην Αθήνα, είναι η βραβευμένη κοινότητα του νομού Γρεβενών και θεωρείται όχι μόνο πολιτιστικό σπουδαίο, αφού εδώ, ιστορικά συντηρήθηκαν οι Κουτσουραίοι ως άριστες και κύριοι πληθυσμιακά στοιχεία πολλών χωριών της περιοχής (όπως ολόκληρα και του Δοτσικού, οι Θάλαρα και οι Περαιές με τις δεξιάς της μοσχαρή τους ενώ ανάλογη είναι και η πολιτιστική κληρονομιά που συνδέει το σπουδαιότερο βραβείο μουσικής ακαδημία της Ηπείρου με το πιο αλιόγειο της περιοχής του Βαίου. Το περισσότερο σπουδαίο που είναι πετρόχτιστο και το κυριότερο, ίσως, οξυγόνο και ένα αξιόλογο δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής του χωριού. Βασίζεται το μοναδικό πετρόχτιστο χωριό του, το οποίο είναι γαμμένο στο μεγαλύτερο υψόμετρο απ' όλα το γεωγραφία της Μακεδονίας και είναι το μοναδικό της περιοχής που βρίσκεται μέσα σε οκτώμινη εγγύτητα σπάνιας της ανάγλυφης των κορυφών του χωριού. Κάτω από τη μοναδική κάμψη του κυκλού ο ποταμής Δοτσικού. Γύρω από το χωριό υπάρχουν έρεβτα των πρώτων οκτώμινη που αποτελούν τη βάση για τη δημιουργία του Δοτσικού όπως αυτό στις θέσεις Κόρα, Ζάκο και Τέρας. Εκτός από τη γραφικότητα το Δοτσικό διαθέτει και φυσική ομορφιά. Ήσυχος γι' αυτό είναι το ποτάμι που διασχίζει το χωριό, καθώς και το κοινοτικό δάσος με μακρή πεύκη και άρνη. Το νερό του ποταμού εμπλουτίζεται από πολλές πηγές από τις περιοχές Μελάρα, Κόρα, Σόρος, Σαύ, Χροστάρους και τις πηγές «Φύλο» και «Καλοβό» Γύρω από το χωριό υπάρχουν οι κορυφές «Σκοκρίζο» (1800 μ.), «Μελάρα» (1600 μ.) και «Αγία Άννα» (1300 μ.) με χαρακτηριστική έντονη κλίση. Άλλα οξυγόνα του χωριού είναι ο Ούλιος, το Μνημείο του Ιωσήφ Αγίου, ο ναός της Αγίας Παρασκευής, ο ναός του Αγίου Αθανασίου, το βουνό, η πηγή Σωτήρας, η ηλιετία του χωριού και το ποτάμι του, ο Δοτσικότης, αλλά τι άλλο, αυτό που κάνει το χωριό να ξεχωρίζει είναι ο ανέμελος χαρακτήρας και ο συνδυασμός όλων των ομορφιών, αρχιτεκτονικών και μαρμαρέων χαρακτηριστικών του που το κάνουν γραφικό και ελκυστικό για κάθε επισκέπτη.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ:
Ο ηλιετίας στην πλατεία του χωριού.

ΔΕΞΙΑ:
Η πηγή Σωτήρας με φρεζαρισμένο νερό από τις σπηλιές.

Μπορεί να μην είναι χωροσκόπος ή ρεαλιστής ο ορατός της πλατείας όπως την φαντάζεται ο κανός τους, στο Δασικό όμως η πλατεία είναι, κυριολεκτικά, η ψυχή του χωριού.

Βρίσκεται δίπλα ακριβώς από το μοναστήρι γειώρι κι έρχεται μια φυσική ελαφρά μαρολαγκή κλίση δίνει στον επισκέπτη μια μοναδική πανοραμική οπτική η οποία διανθίζεται από το πέτρινο σπήλι και τα τρία μεγάλα πλατάνια που βρίσκονται στα άκρα και το κέντρο της. Σημείο όχι μόνο καθημερινής συνάθροισης των Δασοκωϊτών (καθώς εδώ βρίσκονται δημοφιλή στέκια εστίασης του χωριού) αλλά και πολιτιστικής ταυτότητας καθώς εδώ γίνονται οι περισσότερα παραδοσιακά χοροί που συγκεντρώνουν όλους τους κατοίκους του χωριού και πολλούς επισκέπτες κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών «κυρίως μπιγών»-Γραφικό ντεκόρ, δημοφιλές και πασιγνωστό, φιλοξενεί μια από τις τρεις πηγές του χωριού, αλλά και το μνημείο των πεσόντων σε πεδία μάχων ενώ έγινε η πλατεία το κύριο κινηματογραφικό σκηνικό της ταινίας «Μεγαλέξανδρος» η οποία γυρίστηκε ως επί το πλείστον στο Δασικό το χειμώνα του 1979.

Ο διάσημος, πολυβραβευμένος Έλληνας σκηνοθέτης επέλεξε το Δασικό, «γιατί, πάνω απ' όλα, είναι ένα χωριό που έχει παραμείνει όπως ήταν πριν εκατό χρόνια. Συνεπώς, ιδανικό για τις σκηνογραφικές ανάγκες που αφορούν την εποχή της ταινίας που είναι το 1900. Δεύτερο, γιατί είναι ένα χωριό που έχει περάσει δυνατότητες από την όψη των οπτικών γωνιών, όπως είναι τοποθετημένο στην κοιλότητα της παλάμης του ενός χωριού. Σε ένα χωριό με πολλά επίπεδα δουλειών κανείς πολύ καλά με την κωμωδία Τρίτο το χρώμα. Το χρώμα της πέτρας. Το γκριζο-καφέτι [...] Ηθελω να είναι ένα χωριό [...] χωρικών και βοσκών, πάνω απ' όλα, στο οποίο να δείξω ότι η ζωή έχει σχέση με το χρώμα» ανέφερε ο θόδωρος Αγγελόπουλος.

Το χωριό που γυρίστηκαν τα πλάνα της ταινίας του Αγγελόπουλου "Μεγαλέξανδρος"

Μια φυσική κινηματογραφική σκηνή

Σημείο όχι μόνο καθημερινής συνάθροισης των Δασοκωϊτών (καθώς εδώ βρίσκονται δημοφιλή στέκια εστίασης του χωριού) αλλά και πολιτιστικής ταυτότητας καθώς εδώ γίνονται οι περισσότερα παραδοσιακά χοροί που συγκεντρώνουν όλους τους κατοίκους του χωριού και πολλούς επισκέπτες κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών «κυρίως μπιγών»-Γραφικό ντεκόρ, δημοφιλές και πασιγνωστό, φιλοξενεί μια από τις τρεις πηγές του χωριού, αλλά και το μνημείο των πεσόντων σε πεδία μάχων ενώ έγινε η πλατεία το κύριο κινηματογραφικό σκηνικό της ταινίας «Μεγαλέξανδρος» η οποία γυρίστηκε ως επί το πλείστον στο Δασικό το χειμώνα του 1979. Ο διάσημος, πολυβραβευμένος

Έλληνας σκηνοθέτης επέλεξε το Δασικό, «γιατί, πάνω απ' όλα, είναι ένα χωριό που έχει παραμείνει όπως ήταν πριν εκατό χρόνια. Συνεπώς, ιδανικό για τις σκηνογραφικές ανάγκες που αφορούν την εποχή της ταινίας που είναι το 1900. Δεύτερο, γιατί είναι ένα χωριό που έχει περάσει δυνατότητες από την όψη των οπτικών γωνιών, όπως είναι τοποθετημένο στην κοιλότητα της παλάμης του ενός χωριού. Σε ένα χωριό με πολλά επίπεδα δουλειών κανείς πολύ καλά με την κωμωδία Τρίτο το χρώμα. Το χρώμα της πέτρας. Το γκριζο-καφέτι [...] Ηθελω να είναι ένα χωριό [...] χωρικών και βοσκών, πάνω απ' όλα, στο οποίο να δείξω ότι η ζωή έχει σχέση με το χρώμα» ανέφερε.

ΟΙ 9 ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΔΟΤΣΙΚΟΥ!

Ένα καλοκαίρι, εννέα αγάτες

Το καλοκαίρι του 1994 τον Μήνα Ιούλιο και συγκεκριμένα επί τις 23-26 συνέβη ένα συγκλονιστικό γεγονός στο Χωριό Δοτσικό. Εκείνη την εβδομάδα και ειδικότερα το πρωί μέχρι και τις 26 Ιουλίου ημέρα τρίτη γαμήτης της Αγίας Παρασκευής και ημέρα του Πανηγυριού του χωριού, περίπου πριν 60 χρόνια έγιναν ταυτόχρονα εννέα γάμοι.

Γεγονός τόσο σπάνιο όσο και ευχάριστο συγκλονιστικό. Παλιότερα οι γάμοι γίνονταν καλοκαίρι γιατί οι περισσότερες οικογένειες ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και κατά την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου ήταν μήνες χαλάρωσης με την έννοια ότι, είχαν την μεγαλύτερη αποσφάλιση.

Ήταν, λοιπόν, η περίοδος που αντάμωναν όλες οι οικογένειες στο Δοτσικό, επέστρεφαν από τα χωμάδια για να ξεκαλοκαριάσουν το κοπάδι τους και εβρακαν έτσι την εκκαρία να παντρευτούν!

Έτσι, οι γάμοι συνήθως προγραμματίζονταν για αυτή την εποχή καθώς οι συνθήκες ήταν ιδανικές για εορτασμούς. Η επέλαση των οικογενειών στο χωριό δημιουργούσε την κατάλληλη εκκαρία για κοινωνικές εκδηλώσεις και πανηγύρια, κάνοντας την περίοδο αυτή εξαιρετικά χαρούμενη και γεμάτη ζωντανία. Η συγκεκριμένη χρονιά έμεινε ανεξίτηλη στη μνήμη των κατοίκων, καθώς οι εννέα γάμοι σε τρεις ημέρες αποτέλεσαν ένα μοναδικό και χαρμόσυνο γεγονός στην ιστορία του χωριού.

Φωτογραφία του γάμου από το αρχείο του χωριού

Στην παραπάνω φωτογραφία απεικονίζονται οι 9 νύμφες και οι 9 γαμπροί, να ποζάρουν πιθανώς στην πλατεία του χωριού, ή σε κάποια από τις δύο εκκλησίες, την Αγία Παρασκευή ή τον Άγιο Αθανάσιο.

Ποσικά 60 χρόνια αργότερα, οι απόγονοι των νυμφεμένων ζευγαριών, παρέβρισκανται στο χωριό και διηγούνται αυτή τη μέρα σαν ένα παραμύθι.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΔΕΞΙΑ

- Σοφία Μπαμπιγώνη - Κλεάνθης Γκαρογκάνης
- Ελένη Δημάτσου - Δημήτρης Τσιτσίκης
- Δημήτρης Βέρορα - Βασίλειος Κομμάλης
- Μελισσάνθη Βέρορα - Δημήτρης Τσιτσίκης
- Ουρανία Γιάτση - Νικόλαος Τσιτσίκης
- Ουρανία Τσιτσικλή - Κων/νος Παπαϊωάννου
- Ελένη Χαριμάνη - Αχιλλέος Τσανούλης
- Αρροδήτη Παύλου - Κων/νος Γεωργιάδης
- Μαρία Τσιτσικλή - Γεώργιος Παζαυλής

7 . 4 ΚΑΠΕΛΑ ΚΑΙ ΜΠΛΟΥΖΕΣ

Τόσο τα καπέλα όσο και οι μπλούζες είναι ήδη υπάρχοντα είδη στο προωθητικό υλικό του χωριού. Αυτά που σχεδιάστηκαν με αφορμή το project, θα αποτελούν λοιπόν μία προέκτασή τους.

Τα χρώματά τους, είναι φυσικά το κόκκινο και το άσπρο τα οποία δημιουργούν 2 διαφορετικές εκδοχές και σετ. Τα καπέλα είναι bucket hats, τα οποία εξυπηρετούν αν λάβουμε υπόψη τον ήλιο αλλά και τα έντομα που χαρακτηρίζουν τα πρωινά του χωριού. Το σήμα του project, βρίσκεται στο κέντρο των καπέλων με ένα διακοσμητικό στοιχείο να τα διαπερνά. Το στοιχείο αυτό, είναι μία καμπυλόμορφη γραμμή που κάνει το γύρω του bucket hat. Η γραμμή αυτή, έχει παρθεί από τον χάρτη, και συμβολίζει την κύρια αρτηρία του χωριού. Είναι, δηλαδή, το ίδιο το χωριό.

Οι μπλούζες, όπως και τα καπέλα σχεδιάστηκαν σε 2 διαφορετικά σχέδια. Η μπροστινή όψη τους, έχει το σήμα του project σε κόκκινο χρώμα το οποίο φαίνεται έντονα επάνω στο λευκό ύφασμα. Η πλάτη, δηλαδή η πίσω όψη έχει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Στην πρώτη εκδοχή, βλέπουμε τον χάρτη του project να την διακοσμεί με όλες τις τοποθεσίες και τα σήματά τους να τη διακοσμεί. Στο κάτω μέρος σε μία οριζόντια γραμμή διακοσμούν το σύνολο οι συντεταγμένες οι οποίες είναι και αυτές γραμμένες με το έντονο κόκκινο χρώμα της εργασίας.

Στην δεύτερη εκδοχή, την πίσω όψη της μπλούζας, καταλαμβάνει μία σύνθεση από όλα τα σήματα που σχεδιάστηκαν για τις τοποθεσίες του χάρτη. Τοποθετημένα με τη σειρά και σε επανάληψη, δημιουργούν ένα ενδιαφέρον μοτίβο το οποίο με κόκκινο χρώμα καταλαμβάνει όλη την πλάτη.

7 . 5 ΚΟΥΠΕΣ

Όπως και στα περισσότερα χωριά, έτσι και στο Δοτσικό, η κουλτούρα του καφέ είναι εμφανής, με τον «ελληνικό» να είναι πρωταγωνιστής πρωί, μεσημέρι και, μερικές φορές και βράδυ. Οι δύο κούπες, ακολουθούν την ίδια σχεδιαστική διαδικασία με τα καπέλα σε κόκκινο και λευκό χρώμα, το σήμα και την κυρία αρτηρία του χωριού να διχοτομεί τη λευκή εκδοχή της.

7.6 ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ

Η γραφική ύλη είναι απαραίτητη όταν αναφερόμαστε σε προωθητικό υλικό. Στην προκείμενη περίπτωση η ύλη αποτελείται και πάλι από το κόκκινο και το λευκό ως κύρια χρώματα.

Φάκελοι, επιστολόχαρτα, μαγνήτες, μολύβια και κάρτες φέρουν πάνω τους κάποια από τα κύρια σχεδιαστικά χαρακτηριστικά του project. Βλέπουμε φυσικά το σήμα αλλά και αποσπάσματα γραμμώσεων από τον χάρτη στο επιστολόχαρτο ως διακοσμητικό στοιχείο. Το μπλοκάκι έχει για εξώφυλλο τα σήματα των τοποθεσιών που έχουν χρησιμοποιηθεί μέσα στον χάρτη και ανάμεσα τους αναγράφονται «Δοτσικό 2024», “Dotsiko 2024” και οι συντεταγμένες.

7.7 TOTE BAGS

Οι tote bags, είναι ένας εύκολος τρόπος να δημιουργήσεις προωθητικό υλικό το οποίο μπορεί να φορεθεί από όλους και είναι χρήσιμο. Οι τσάντες αυτές είναι λευκές, πάνινες με κόκκινα χερούλια και σχεδιάστηκαν σε 3 εκδοχές.

Η πρώτη είναι ένα από τα σήματα των τοποθεσιών του χάρτη, συγκεκριμένα αυτό της περιοχής «Ογλάς». Το σπειροειδές αυτό σχήμα, έχει από μόνο του ένα πολύ ενδιαφέρον μοτίβο το οποίο συνδυάζει την ομορφιά και την παραδοξότητα ενός κοχυλιού μέσα στα βουνά, κινώντας έτσι και το ενδιαφέρον του ανθρώπινο ματιού. Όπως και σε όλες τις τσάντες, πέρα από το διακοσμητικό στοιχείο, έχει τοποθετηθεί φυσικά και το σήμα του project. Στο δεύτερο σχέδιο, βλέπουμε μία σύνθεση όλων των σημάτων των τοποθεσιών όπως και στις μπλούζες ενώ στο τρίτο και τελευταίο σχέδιο κύριο σχέδιο αποτελεί το σήμα του project, το οποίο διαπερνά μία γραμμή παρμένη από τον χάρτη.

ENOTHTA 08

8. 1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ APP

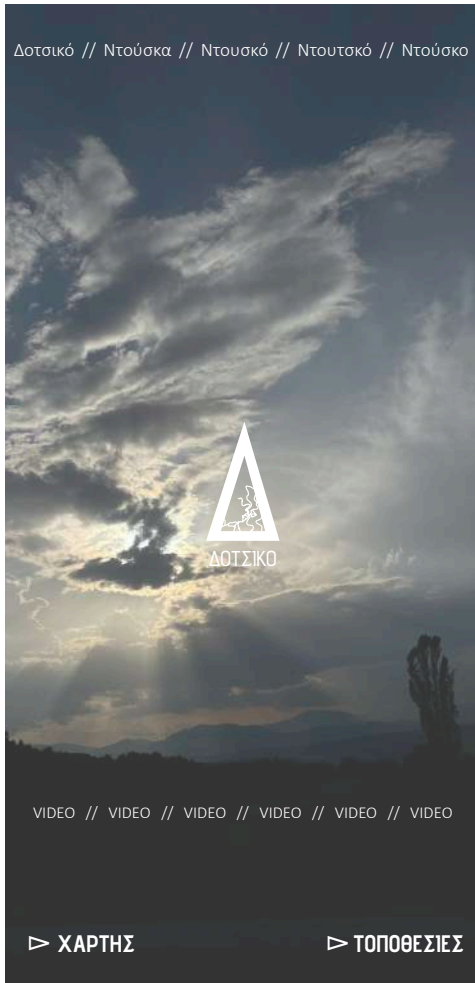
Δεδομένου ότι το κινητό τηλέφωνο εδώ και αρκετά χρόνια έχει γίνει μία προέκταση του χεριού μας, η δημιουργία μίας εφαρμογής για το συγκεκριμένο project ήταν σχεδόν απαραίτητη. Στο πίσω μέρος του χάρτη υπάρχει λοιπόν ένα QR code, το οποίο αν το σκανάρει κανείς με το κινητό του, τον οδηγεί στο MapApp. Μία online εφαρμογή. Αυτό σημαίνει, πως ο χρήστης, δε χρειάζεται να εγκαταστήσει κάτι στο κινητό του, αφού η εφαρμογή, υποστηρίζεται από το browser. Το MapApp, λειτουργεί ως μία ψηφιακή προέκταση του χάρτη του project.

8. 2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ APP

Αυτό που αντικρίζει ο χρήστης αρχικά, είναι το loading screen, δηλαδή ένα σημείο αναμονής όσο η εφαρμογή φορτώνει. Βλέπει λοιπόν, στην οθόνη του, το σήμα του project, μία μπάρα φόρτωσης και στο παρασκήνιο, φωτογραφία του χωριού.

Μόλις ολοκληρωθεί η φόρτωση, στην επόμενη οθόνη, παρουσιάζεται ένα βίντεο, το οποίο δείχνει μικρές σκηνές από το χωριό. Όσο το βίντεο παίζει, σου δίνονται δύο επιλογές. Η πρώτη είναι να επιλέξεις τον χάρτη και η δεύτερη, να επιλέξεις τις τοποθεσίες.

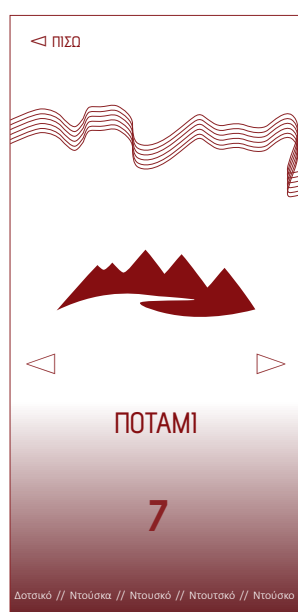
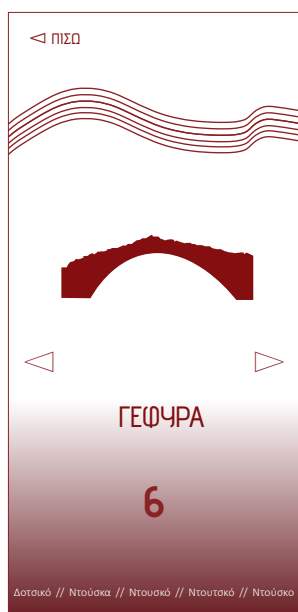

Στην επιλογή του χάρτη, αυτό που εμφανίζεται είναι ο χάρτης του χωριού, αλλά σε φυσικά ψηφιακή μορφή. Ο χρήστης μπορεί να κάνει μεγέθυνση και σμίκρυνση για να κατευθυνθεί.

Στην επιλογή των τοποθεσιών, εμφανίζεται η επιλογή να κάνεις scroll αριστερά και δεξιά, ώστε να επιλέξεις τον αριθμό τις τοποθεσίας που θέλεις. Όταν επιλέξεις την τοποθεσία, εμφανίζεται μία γκαλερί φωτογραφιών, με την ίδια “scroll” φιλοσοφία, η οποία επιτρέπει στον χρήστη, να εξερευνήσει το φωτογραφικό υλικό και να δημιουργήσει μία καλύτερη εικόνα για το πώς φαίνεται η τρέχουσα τοποθεσία που τον ενδιαφέρει.

Όπως και στο υπόλοιπο project, τόσο το φωτογραφικό όσο και τα βίντεο, προέρχονται από την προσωπική μου φωτογραφική συλλογή.

ΘΘΟΝΕΣ ΓΙΑ SCROLL ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ

◁ ΠΟΣΩ

◁ ΠΟΣΩ

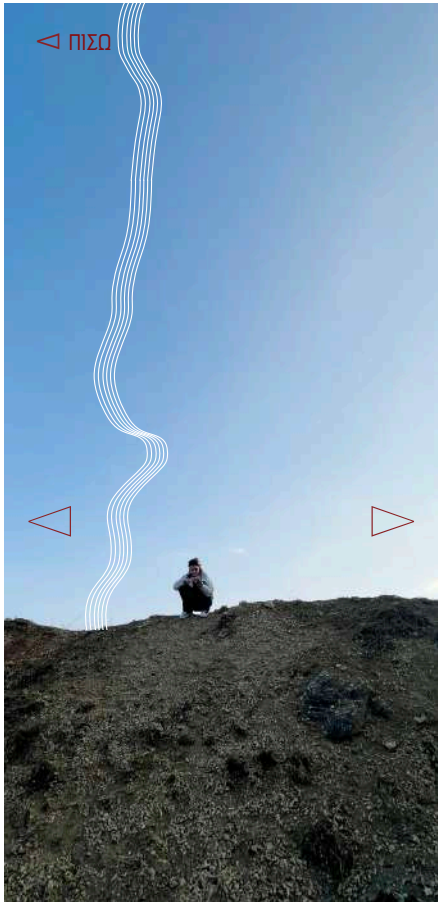

◁ ΠΟΣΩ

ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 1

◁ ΠΟΣΩ

◁ ΠΟΣΩ

◁ ΠΟΣΩ

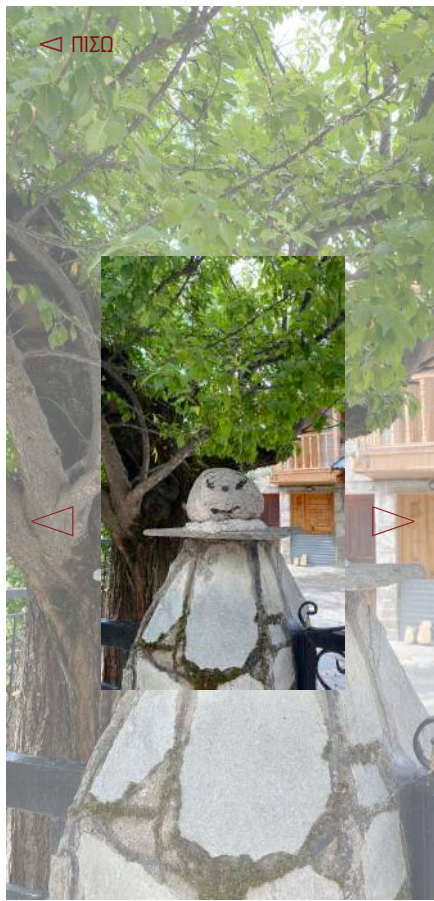
ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 2

ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 3

ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 4

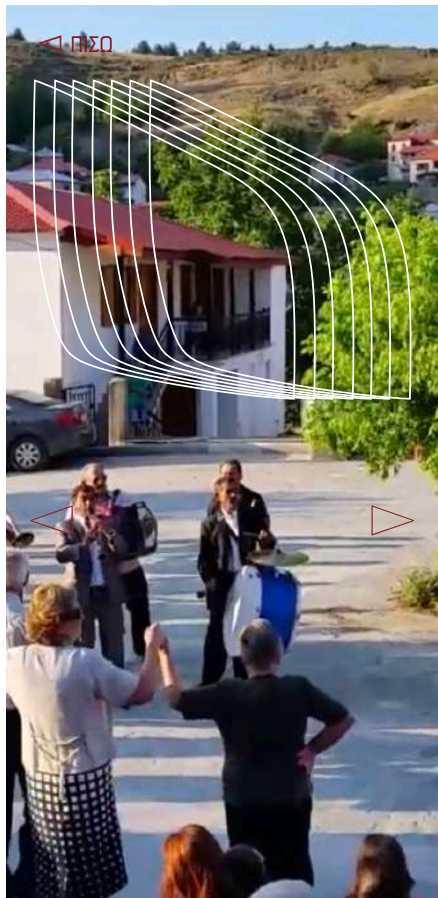
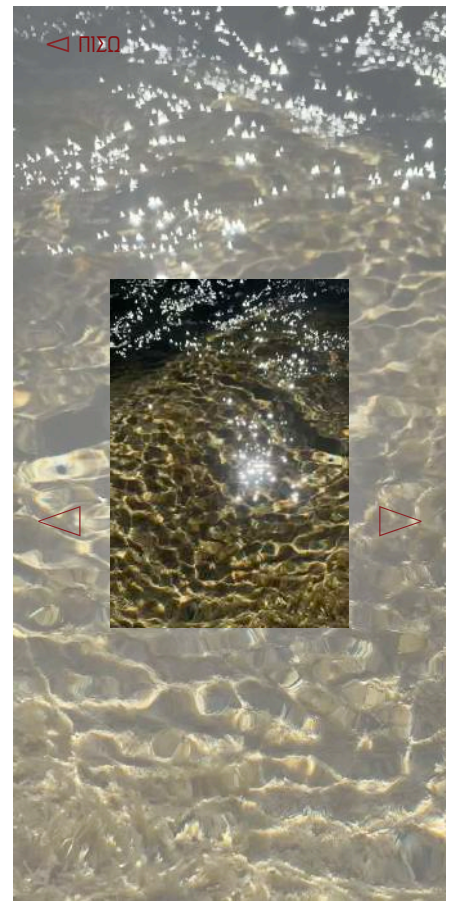
ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 5

ΘΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 6

ΟΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 7

ΟΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 8

ΟΘΟΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ 9

ΒΙΒΛΙΟΦΡΑΦΙΑ

Ethnos.gr Δοτσικό:

Το γραφικό χωριό των Γρεβενών με την απaráμιλλη ομορφιά

Εφημερίδα «Ελευθερία» - Αθανάσιος Φώτος, επί τιμή δικηγόρος - Οι Κουπατσαραίοι – 2014

Brizio Montinaro, DiarioMacedone. Con Anghelopoulos sul set di Allessandro il Grande, Edizioni il Formichiere, Μιλάνο 1980.

Απόστολος Διανέλλος, Ιδρυτής Overland

Ομάδα Δοτσικού Γρεβενών <https://www.facebook.com>

WWW.visitwestmacedonia.gr

www.dotsiko.com

<https://basileiosapostolou.blogspot.com/>

